

Nr 150.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53; given Stockholms slott den 13 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag, som efter riksstatens fastställande ytterligare äskats för det nu löpande budgetåret, har uppförts dels å tilläggsstat I som fastställts av 1952 års riksdag vid dess höstsession (r. skr. 1952: 442), och dels å tilläggsstat II, som avser anslagsäskanden — upptagna i propositionen nr 2 — till innevarande års riksdag. Efter anmälan av nämnda proposition har anslagsäskanden å tilläggsstat II beslutats av Kungl. Maj:t i propositionerna nr 47, 54, 78, 111, 124 och 131.

De ytterligare anslagsäskanden avseende tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår, vilka ansetts nu böra föreläggas riksdagen, har tidigare denna dag anmälts. På hemställan av vederbörande föredragande har

Kungl. Maj:t därvid fattat beslut enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (bil. 1—15). En förteckning över av Kungl. Maj:t å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 till och med denna dag äskade anslag *utöver* de i propositionen nr 2 upptagna anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang*).

Av förteckningen framgår att — med beaktande jämväl av nyssnämnda nya framställningar om anslag — efter det propositionen nr 2 till årets riksdag framlades, å tilläggsstat äskats 86,1 miljoner kronor å driftbudgeten och 53,7 miljoner kronor å kapitalbudgeten. Härav hänför sig 51,0 miljoner kronor å driftbudgeten (inkl. avskrivningsmedel) och 16,2 miljoner kronor å kapitalbudgeten till av sysselsättningspolitiska skäl gjorda medelsäskanden, vilka i annan sammanhang (prop. nr 131) tidigare denna dag anmälts av chefen för socialdepartementet.

Å tilläggsstat I har tidigare av riksdagen anvisats anslag om tillhoppa 179,5 miljoner kronor å driftbudgeten, varjämte å tilläggsstat II äskats anslag om 177,4 miljoner kronor å driftbudgeten och 153,8 miljoner kronor å kapitalbudgeten. Vid bifall till de efter avlämnande av propositionen nr 2 till och med denna dag gjorda ytterligare anslagsäskanden å tilläggsstat II skulle anslagen å tilläggsstater till riksstaten för innevarande budgetår uppgå till sammanlagt för driftbudgeten 443,0 miljoner kronor och för kapitalbudgeten 207,5 miljoner kronor.

Chefen för finansdepartementet hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (bil. 1—15) fattat beslut.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. Hammargren.

Bilaga 1.

Egentliga statsutgifter.

A n d r a h u v u d t i t e l n.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler härefter under justitiedepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

F. Diverse.

[1] 10. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Detta anslag är i gällande riksstat uppfört med 635 000 kronor. Därjämte fanns vid ingången av innevarande budgetår en reservation av omkring 42 000 kronor, varför under budgetåret för ändamålet totalt tillgängliga medel uppgår till 677 000 kronor. Av detta belopp har under budgetårets sju första månader 540 700 kronor förbrukats. Den 1 februari 1953 återstod således 136 300 kronor. För täckande av merkostnader på grund av den genomförda höjningen av statstjänstemännens löner har därefter ett belopp av 74 000 kronor överförts till anslaget från särskilt för ändamålet anvisat anslag (jfr statsutsk. utl. 49/1952). Vidare har omkring 12 500 kronor, motsvarande av justitiedepartementet förskotterad, till annat statsdepartement hörande kommittékostnad, blivit återlevererade till anslaget. För budgetårets sista fem månader skulle följaktligen ett belopp av omkring 222 800 kronor stå till förfogande. Då därunder medelsbehovet per månad i detta sammanhang kan beräknas till ett belopp, motsvarande vad som i medeltal förbrukats under månaderna juli 1952—januari 1953 eller i runt tal 77 000 kronor,

kan de ordinära utgifterna under tiden februari—juni 1953 uppskattas till 385 000 kronor. Härtill bör läggas ett belopp av i runt tal 15 000 kronor, motsvarande de beräknade tryckningskostnaderna för vissa betänkanden.

De kostnadskrävande utredningarna om revision av fastighetsbildningslagstiftningen, om reformer på strafflagstiftningens område, om valsättet, om nya privaträttsliga bestämmelser på lufträttens område samt om översyn av rättegångsbalken har under budgetåret fortsatt sitt arbete. Vidare belastas anslaget av kostnader för ett flertal nya utredningar. Sålunda har bl. a. säkerhetsanstaltsutredningen, bilskadeutredningen, kommittén angående det allmännas skadeståndsansvar och 1952 års sakkunniga för kursverksamhet för expropriationstekniker påbörjat sitt arbete. Särskilda sakkunniga har tillkallats för att utreda frågan om åtgärder för att nedbringa väntetiderna vid sinnesundersökningar i brottmål m. m.

För det fortsatta bedrivandet under innevarande budgetår av de på justitiedepartementet ankommande utredningarna kräves i enlighet med vad i det föregående anförts att anslaget förstärkes med (385 000 + 15 000 — 222 800 kronor) i runt tal 175 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Olle Hellberg.

Bilaga 2.

Egentliga statsutgifter.

Tredje huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

A. Utrikesförvaltningen.

[1] **Utrikesförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har den 6 juni 1952 i enlighet med riksdagens beslut (r. skr. 1952: 3) fastställt avlöningsstat under förevarande anslag, varvid för avlöningar till icke-ordinarie administrativ personal upptagits en obetecknad post å 2 333 000 kronor.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (III ht, s. 5) framhölls, att frågan på vad sätt vakttjänsten inom utrikesdepartementet borde vara organiserad undersöktes genom statens organisationsnämnd samt att förslag i ämnet i förekommande fall torde få föreläggas riksdagen, sedan utredningen slutförts. Utredningen, som ännu icke är avslutad i vissa detaljer, har givit vid handen, att antalet expeditionsvakter bör ökas med en samt att fast arbetsledning är särskilt önskvärd. Detta önskemål torde lämpligen kunna tillgodoses genom att en befattning såsom uppsyningsman i departementet inrättas. Tjänsten synes med hänsyn till arbetsuppgifterna böra placeras i lönegraden 14 och tills vidare uppföras å extra ordinarie stat. Kostnaderna för innevarande budgetår har beräknats till omkring 2 000 kronor.

Vid bifall härtill kan antalet förste expeditionsvakter i departementet vid uppkommande vakans minskas från tre till två, varom förslag kommer att framdeles underställas riksdagen.

För övertidsersättningar har för nästa budgetår en höjning av medelsanvisningen med 25 000 kronor beviljats. Även för innevarande budgetår erfordras ytterligare medel för detta ändamål, huvudsakligen på grund av ökade kostnader för vakttjänsten inom departementet till följd av överflyttningen till Arvfurstens palats. Merkostnaderna har beräknats till 20 000 kronor.

För innevarande budgetår skulle alltså erfordras ytterligare (20 000 + 2 000 =) 22 000 kronor.

Inrättande av en tjänst såsom uppsyningsman medför merutgifter under nu ifrågavarande post även för budgetåret 1953/54. Dessa har beräknats till ca 7 000 kronor. Med hänsyn till att departementets äskanden å riksstaten för sagda budgetår redan behandlats av riksdagen, torde erforderligt bemyndigande att för budgetåret 1953/54 få överskrida posten böra inhämtas i detta sammanhang.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels medgiva att den i avlöningsstaten för utrikesförvaltningen upptagna posten till avlöningar åt icke-ordinarie administrativ personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med högst 22 000 kronor,

dels ock medgiva att motsvarande post i avlöningsstaten för budgetåret 1953/54 må överskridas med högst 7 000 kronor.

C. Diverse.

[2] 14 a. Ytterligare medel till tillfälliga representationskostnader. För innevarande budgetår har riksdagen till tillfälliga representationskostnader anvisat dels å riksstaten ett reservationsanslag av 50 000 kronor (r. skr. 1952: 3), dels ock å tilläggsstat II ett reservationsanslag av 12 000 kronor, vilket är avsett för representationsbidrag åt statsrådet Hammarskjöld. För nästa budgetår har hittills anvisats ett reservationsanslag av 60 000 kronor. Kostnaderna för representationsbidraget är icke inräknade däri. Det å riksstaten för innevarande budgetår anvisade anslaget av 50 000 kronor är enligt vad numera visat sig icke tillräckligt för sitt ändamål. Medelsbehovet torde emellertid icke komma att uppgå till samma belopp som för nästa budgetår, 60 000 kronor. Utgiftsökningen synes nämligen kunna begränsas till 5 000 kronor. Detta belopp bör alltså nu äskas av riksdagen.

I anledning av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ytterligare medel till tillfälliga representationskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 kronor.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

L. Kellberg.

Bilaga 3.

Egentliga statsutgifter.

Fjärde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

T. f. chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Lindell, anmäler vissa under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 och anför därvid följande.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter.

[1] 9 a. **Krigsmaterielverket: Engångsanskaffning av vissa maskiner m. m.** Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 251 anvisade 1950 års riksdag (höstsessionen) under denna rubrik å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1950/51 för maskinanskaffning m. m. för höjande av den industriella krigsberedskapen ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor, varjämte riksdagen bemyndigade Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar å maskiner finge utläggas inom en kostnadsram av 3 000 000 kronor. Genom beslut den 15 december 1950 meddelade Kungl. Maj:t bestämmelser rörande det sålunda beviljade anslaget samt bemyndigade tillika krigsmaterielverket att utlägga beställningar m. m. enligt en plan slutande å 6 000 000 kronor.

Krigsmaterielverket hemställer i skrivelse den 29 november 1952 att för ändamålet å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1952/53 måtte anvisas ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor. Ämbetsverket anför, att beställningar enligt förenämnda plan utlagts och delvis redan likviderats. För dessa likvider har hittills det anvisade beloppet å 3 000 000 kronor varit tillfyllest. Under senare delen av innevarande budgetår beräknas emellertid

likvider komma att förfalla till betalning av sådan storleksordning att det anvisade anslaget kommer att helt förbrukas. Då verket redan beställt maskiner m. m. till ett belopp av omkring 4 500 000 kronor och inom den närmaste tiden skall utlägga ytterligare betydande beställningar erfordras att medel nu anvisas för täckande av hela bemyndigandet.

Föredraganden. Det torde vara nödvändigt att anslag nu beviljas för att täcka utgifterna för den materielanskaffning vartill krigsmaterielverket enligt riksdagens beslut erhållit bemyndigande. Jag föreslår därför att å tilläggsstat anvisas ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsmaterielverket: Engångsanskaffning av vissa maskiner m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

[2] **9 b. Krigsmaterielverket: Anskaffning av förrådsutrustning.** *Krigsmaterielverket* hemställer i skrivelse den 12 november 1952 att för utrustning av ett nytt centralt ammunitionsförråd, som beräknas kunna tagas i bruk under budgetåret 1953/54, ett belopp av 200 000 kronor måtte anvisas för anskaffning av maskiner och vissa driftsinventarier.

Ärendet är av den natur att en fullständig redogörelse för detsamma icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar torde få inhämtas genom de handlingar som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

Föredraganden. Jag har icke något att erinra mot de av krigsmaterielverket gjorda beräkningarna och tillstyrker att för ändamålet anvisas ett reservationsanslag av 200 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsmaterielverket: Anskaffning av förrådsutrustning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[3] **21 a. Flygförvaltningen: Anskaffning av inventarier m. m.** Med anledning av planerad förflyttning av delar av flygförvaltningen från nuvarande lokaler till vissa lokaler inom Lv 3:s förutvarande kasernetablissemant i kvarteret Garnisonen i Stockholm (se prop. 1952: 166 rd. skr. 210) hemställer *flygförvaltningen* i skrivelse den 28 november 1952 att tillhopa 223 000 kronor måtte ställas till ämbetsverkets förfogande för bestridande av vissa med flyttningarna förenade kostnader ävensom för anskaffning av inventarier m. m. för de nya lokalerna. Förutom försvarets robotvapenbyrå, som f. n. i huvudsak disponerar förhyrda lokaler i fastigheten Narvavägen 30—32, avses även flygförvaltningens elektriska byrås anpassningslaboratorium skola överföras till kvarteret Garnisonen. I samband därmed kommer flyg-

förvaltningens verkstadsbyrå att flyttas från flygvapnets ämbetsbyggnad å Ladugårdsgårde till robotvapenbyråns nuvarande lokaler, varigenom övriga inom ämbetsbyggnaden befintliga myndigheter kan beredas erforderligt ökat utrymme. Av kostnaderna sammanhänger omkring 50 000 kronor direkt med flyttningen under det att omkring 168 000 kronor avser anskaffning av inventarier, utvidgning av telefonanläggning m. m., vilka kostnader närmast är föranledda av den utökning m. m. av organisationen, som sker i samband med omflyttningen. Härutöver har räknats med ett belopp av 5 000 kronor för oförutsedda utgifter.

Försvarets civilförvaltning anför i avgivet utlåtande över framställningen, att en närmare prövning av densamma skulle förutsätta ingående undersökningar rörande flygförvaltningens omkostnader och möjligheterna att genom omdisponering av redan tillgängliga inventarier m. m. tillgodose de nya behoven. Civilförvaltningen, som saknar möjlighet verkställa sådan utredning, utgår från att flygförvaltningen tillvaratagit alla möjligheter att minska utgifterna.

Föredraganden. Arbetet med färdigställandet av de för flygförvaltningen avsedda lokalerna inom Lv 3:s förutvarande kasernetablissemment i kvarteret Garnisonen beräknas bli färdigt under våren 1953. Medel torde därför nu böra anvisas för de med flyttningen förenade kostnaderna och för den inventarieanskaffning som i samband därmed blir erforderlig. Jag kan dock icke tillstyrka att för ändamålet anvisas mer än 150 000 kronor. Jag förordar att detta belopp äskas å tilläggsstat och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygförvaltningen: Anskaffning av inventarier m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

C. Försvarskrafterna.

Armén.

[4] 32 a. **Armén: Ytterligare medel till anskaffning av tygmateriel m. m.** Riksdagen har å riksstaten för innevarande budgetår anvisat 140 000 000 kronor till Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m. och bemyndigat Kungl. Maj:t att utlägga beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 185 000 000 kronor.

Efter förslag i propositionen 1953: 2 har riksdagen sedermera (r. skr. nr 36) å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår anvisat ytterligare 83 000 000 kronor samt bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 147 000 000 kronor.

Till förfogande för tygmaterielanskaffning under innevarande budgetår

står sålunda sammanlagt 223 000 000 kronor i betalningsmedel samt beställningsbemyndiganden om tillhopa 332 000 000 kronor.

På grund av förhållanden som icke kunde överblickas vid avlåtandet av propositionen 1953:2 beräknas emellertid numera behovet av betalningsmedel och beställningsbemyndiganden under innevarande budgetår komma att stiga med ytterligare 8 000 000 kronor. Jag föreslår därför att av riksdagen utverkas ett beställningsbemyndigande å sagda belopp samt att å tilläggsstat äskas samma belopp i betalningsmedel.

Ärendet är av den natur att en fullständig redogörelse för detsamma icke bör lämnas till statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar torde få inhämtas genom de handlingar som i vanlig ordning kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 8 000 000 kronor;

b) till *Armén*: *Ytterligare medel till anskaffning av tygmateriel m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 000 kronor.

Marinen.

[5] 73. **Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 280 000 kronor.

I en av chefen för marinen med tillstyrkan den 28 februari 1953 överlämnad framställning hemställer *chefen för sjövärnsskåren* om ett förstärkningsanslag av 50 000 kronor för täckande av inträffade löne- och prisstegringar sedan år 1945. Chefen för sjövärnsskåren framhåller att, därest sjövärnsskåren under återstoden av innevarande budgetår skall kunna bedriva sin verksamhet enligt gällande instruktion och ekonomiska föreskrifter, kostnaderna för budgetåret beräknas komma att med angivna belopp överskrida de anvisade medlen.

Försvarets civilförvaltning anför i utlåtande över framställningen att kostnaderna för sjövärnsskåren med hänsyn till ställningen å anslaget icke kan under budgetåret 1952/53 begränsas inom ramen för tillgängliga medel utan att kårens verksamhet avsevärt begränsas i förhållande till vad som i princip fastställdes genom 1948 års försvarsbeslut. Därest sjövärnsskårens verksamhet skall bibehållas i nuvarande omfattning är anslagsförstärkning ofrånkomlig.

Föredraganden. För täckande av de merkostnader som föranletts av inträffade löne- och prisstegringar torde det vara ofrånkomligt att bidraget till sjövärnsskåren höjes, därest icke verksamheten inom kåren skall avsevärt begränsas under innevarande budgetår. Jag kan emellertid icke tillstyr-

ka att den sammanlagda medelsanvisningen för innevarande budgetår tillåtes överstiga vad som för ändamålet äskats av riksdagen för budgetåret 1953/54. Jag föreslår därför att å tilläggsstat anvisas allenast 20 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bidrag till sjövärnsskåren* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

Flygvapnet.

[6] 88. **Flygvapnet: Övriga expenser m. m.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 190 000 kronor.

Flygförvaltningen hemställer i skrivelse den 25 februari 1953 om ett förstärkningsanslag av 60 000 kronor. Tillgängliga medel under anslaget anses nämligen otillräckliga för att bestrida på budgetåret belöpande oundgängliga expensutgifter. Sålunda har en ökad förbrukning av skrivmaterialier och papper m. m. skett i anslutning till en mera intensifierad utbildningsverksamhet särskilt inom luftbevakningen. Annonskostnaderna har ökat avsevärt dels på grund av inträffade prishöjningar och dels med hänsyn till svårighet att erhålla personal till olika befattningar. Av det begärda förstärkningsbeloppet avses 46 000 kronor för fördelning mellan flottiljer, skolor m. fl., 3 000 kronor för eskaderövningar, 3 000 kronor för luftbevakning, 1 500 kronor för väderlekstjänst, 2 500 kronor för engångsanskaffning av krigsförråd samt 4 000 kronor för kostnader i övrigt.

Föredraganden. Det torde vara ofrånkomligt att ytterligare medel ställes till flygvapnets förfogande för innevarande budgetår under detta anslag. Jag kan dock ej tillstyrka att den sammanlagda medelsanvisningen för innevarande budgetår tillåtes överstiga vad som för ändamålet äskats av riksdagen för budgetåret 1953/54. Jag föreslår därför att å tilläggsstat anvisas allenast 20 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övriga expenser m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

[7] 93 a. **Flygvapnet: Ytterligare medel till övningar m. m.** Anslaget till övningar m. m. är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3 500 000 kronor. Å tilläggsstat II till riksstaten för samma budgetår har riksdagen anvisat ytterligare 200 000 kronor (prop. nr 2, r. skr. nr 36).

Flygförvaltningen hemställer i förenämnda skrivelse den 25 februari 1953 om ett förstärkningsanslag av 150 000 kronor. Medelsbehållningen under övningsanslaget uppgick den 31 december 1952 till i runt tal 1 331 000 kronor, av vilket belopp endast 870 000 kronor var odisponerat. Med hänsyn

till den knappa medelsbehållningen är de medelsanvisningar som tilldelats förbanden för tiden den 1 januari—den 30 juni 1953 synnerligen begränsade. Härtill kommer att det från och med den 1 januari 1953 ikraftträdande nya allmänna resereglementet medför ökade kostnader för de traktamenten, som skall bestridas från övningsanslaget. Dessa ökade kostnader beräknas för tiden den 1 januari—den 30 juni 1953 uppgå till 150 000 kronor. Då kostnaden icke kan bestridas inom ramen av tillgängliga medel är ytterligare medelstildelning därför erforderlig.

Föredraganden. Jag tillstyrker att för täckande av de merkostnader, som uppkommer på grund av de från och med den 1 januari 1953 höjda traktamentsersättningarna, ett förstärkningsanslag om 150 000 kronor anvisas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Ytterligare medel till övningar m. m.*
å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål.

[8] 35. *Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m.* I riksstaten för innevarande budgetår är detta anslag uppfört med 165 000 kronor, av vilket belopp 51 000 kronor anvisats under anslagsposten för årskostnad för plåtsektioner, skyltkort, färgband och ryttare.

I skrivelse den 30 december 1952 hemställer *chefen för centrala värnpliktsbyrån*, att 25 000 kronor måtte ställas till byråns förfogande i och för nödvändig förstärkning av anslagsposten. Det ökade behovet vid truppregistreringsmyndigheterna av den förbrukningsmateriel varom det här rör sig beror på övningarna krigsförbandsvis, de successiva ändringarna i krigsorganisationen samt den ökade registreringsverksamheten för hästar, hundar och motorfordon. Härtill kommer de i vissa fall icke obetydligt höjda priserna å såväl originalmateriel från Förenta staterna som materiel tillverkad inom landet.

Försvarets civilförvaltning framhåller i utlåtande över framställningen att under budgetåret 1951/52 25 000 kronor tillgodoförts förevarande anslag från anslaget till vissa repetitionsövningar m. m. Motsvarande anslag finnes ej uppfört i riksstaten för innevarande budgetår och möjlighet torde ej föreligga att täcka det nu anmälda medelsbehovet från annat anslag eller genom jämkning mellan posterna under ifrågakvarande anslag. Mot storleken av det begärda beloppet har civilförvaltningen intet att erinra.

Föredraganden. Jag tillstyrker att för förstärkning av anslagsposten till årskostnad för plåtsektioner, skyltkort, färgband och ryttare ett belopp av 25 000 kronor anvisas på tilläggsstat och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Centrala värnpliktsbyrån: Adresseringsmaskiner m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

E. Diverse.

[9] 8. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I riksstaten för innevarande budgetår är detta anslag uppfört med ett belopp av 300 000 kronor. För motsvarande ändamål anvisades för budgetåret 1950/51 325 000 kronor och för budgetåret 1951/52 400 000 kronor, varav å tilläggsstat 150 000 kronor.

Vid anslagsberäkningen i 1952 års statsverksproposition beräknades att flera kostnadskrävande utredningar skulle slutföras under första halvåret 1952 och att det därför borde vara möjligt att under nu löpande budgetår minska medelsförbrukningen.

Vissa kostnadskrävande utredningar har emellertid blivit icke oväsentligt försenade. Sålunda beräknas befälsutredningen, som enligt tidigare lämnad uppgift förutsatts skola bli färdig under sommaren 1952, först innevarande vår kunna avsluta sitt uppdrag. Även försvarets personalbehandlingsutredning kom att draga större kostnader än som kunnat förutses. Anslaget har vidare blivit belastat med vissa utgifter avseende inom andra departement igångsatta utredningar, vilka svårigen kunnat beräknas. Ökade kostnader uppkommer jämväl genom den från och med den 1 juli 1952 genomförda höjningen av dagarvodena enligt kommittékungörelsen.

Det synes med hänsyn härtill erforderligt att ytterligare medel anvisas under förevarande anslag. En beräkning av kostnaderna under återstående del av budgetåret visar att även med iakttagande av stor sparsamhet ytterligare 50 000 kronor erfordras. Jag föreslår därför, att detta belopp anvisas å tilläggsstat.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Alf Resare.

Bilaga 4.

Egentliga statsutgifter.

Femte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Departementschefen, statsrådet Sträng, anmäler under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför följande.

B. Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

[1] 41. **Ersättning till inackorderingshem för driftförluster.** Under förevarande rubrik är för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

De till eftervårdsverksamheten vid ungdomsvårdsskolorna hörande, genom IOGT upprättade inackorderingshemmen erhåller fr. o. m. andra verksamhetsåret ersättning av staten för uppkomna driftförluster med högst årshyrans belopp. Underskottsersättningens storlek bestämmes av socialstyrelsen, som därvid har att taga hänsyn till i vad mån verksamheten bör kunna bära uppkommen förlust. Ersättning utbetalas halvårsvis i efterskott.

Socialstyrelsen har (skr. 12/2 1953) anmält, att anslaget icke förslår till de under budgetårets andra hälft erforderliga utbetalningarna, avseende driftförluster under budgetårets första hälft.

Att det anvisade beloppet visat sig otillräckligt sammanhänger med att driftförlusterna blivit större än beräknat, vilket i sin tur framför allt beror på väsentligt ökade hyreskostnader och hembiträdeslöner. Arshyran inkluderar i förekommande fall, förutom grundhyra, jämväl hyra för rum åt hem-

biträde, vatten- och elektricitetsavgifter, kostnader för sotning och viss renhållning, bränslekostnader samt ersättning för eldning och fastighetens skötsel. Grundhyran har i de flesta fall icke höjts. Övriga i hyran ingående delkostnader har däremot kraftigt ökat, särskilt bränslekostnaderna.

Socialstyrelsen hänvisar till sin till Kungl. Maj:t den 12 januari 1953 avgivna utredning rörande hemmens ekonomi. Av denna framgår, att inackorderingshemmen över lag haft att kämpa med stora ekonomiska svårigheter. För att förbättra det ekonomiska läget har inackorderingsavgifterna fr. o. m. den 1 januari 1953 höjts från 160—175 kronor till i genomsnitt 200 kronor per person och månad. Denna höjning påverkar emellertid icke medelsbehovet för innevarande budgetår.

Driftförlusterna under tiden 1 juli—31 december 1952 kan beräknas till 31 470 kronor. Å anslaget återstående medel uppgår till 20 564 kronor. I runt tal skulle således erfordras ytterligare 11 000 kronor.

Ersättningarna måste med hänsyn till hemmens ekonomiska svårigheter utbetalas inom den närmaste tiden.

Departementschefen. Kostnaderna för inackorderingshemmens drift skall först och främst bestridas genom inackorderingsavgifter. Då en förutsättning för IOGT:s befattning med verksamheten är att IOGT icke skall behöva ikläda sig några ekonomiska förpliktelser för denna, utgår ersättning av statsmedel för uppkomna driftunderskott. Enligt nu gällande grunder må underskottersättning dock icke utgå med mer än årshyrans belopp.

På uppdrag av Kungl. Maj:t har socialstyrelsen gjort en undersökning av hemmens ekonomi och finansiering; styrelsen har i skrivelse den 12 januari 1953 redovisat ifrågavarande utredning. Enligt socialstyrelsens mening kan några vägande erinringar mot hemmens ekonomiska skötsel icke göras. Styrelsen är angelägen att framhålla, att statens kostnader för inackorderingshemmens drift under år 1951 uppgick till i medeltal 1 krona 91 öre per elev och dag, medan motsvarande kostnader vid ungdomsvårdsskolorna — beräknat efter avlönings- och omkostnadsanslagen — uppgick till 24 kronor 51 öre. Omkostnaderna har enligt socialstyrelsens uppfattning redan nu pressats ned så långt som möjligt. Trots detta har det visat sig att driftunderskottet numera i regel uppgår till minst årshyrans belopp, beroende på inträffade prisstegringar av i stort sett samtliga kostnader utom grundhyran. För att möta kostnadsökningarna har socialstyrelsen låtit fr. o. m. den 1 januari 1953 höja inackorderingsavgifterna från 160—175 kronor till i genomsnitt 200 kronor. Den härigenom uppkommande ökningen av inkomsterna kommer dock icke att minska de underskott, för vilka ersättning utgår under innevarande budgetår. På grund av att utbetalningarna sker halvårsvis i efterskott faller nämligen på innevarande budgetår endast ersättningar för kalenderåret 1952.

Socialstyrelsen föreslår, att ytterligare 11 000 kronor anvisas för innevarande budgetår. Jag biträder denna framställning och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till inackorderingshem för driftförluster* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 11 000 kronor.

E. Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd.

[2] **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** I den av riksdagen för innevarande budgetår fastställda avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten har upptagits en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 2 904 000 kronor.

1951 års riksdag (prop. nr 43; rd. skr. nr 85) beslöt att andra skaderegleringsbyrån skulle omorganiseras. Omorganisationen innebar bl. a. att biträdespersonalens arbetsuppgifter skulle överflyttas till anstaltens skaderegister och den för vissa byråer gemensamma expeditionen; i samband härmed skulle ett antal biträdestjänster kunna indragas. Sedermera har det visat sig, att omorganisationen i sistnämnda hänseende i väsentlig mån hindrats av brist på lämpliga lokaler. 1952 års riksdag anvisade fördenskull medel till ombyggnad av anstaltens ämbetshus. Då dessa byggnadsarbeten beräknades bli färdigställda omkring den 1 januari 1953, har för innevarande budgetår anvisats endast ungefär halva årslönebeloppet för de till indragning beslutade tjänsterna eller 20 000 kronor, varav ca 15 000 kronor under icke-ordinarieposten. Emellertid har det numera — såsom även framgår av årets statsverksproposition (V ht p. 76) — visat sig, att de nya tjänstelokalerna icke kan tagas i anspråk förrän senare än beräknat.

Riksförsäkringsanstalten har (skr. 4/2 1953) hemställt om medgivande att utöver det under icke-ordinarieposten anvisade beloppet få taga i anspråk ett belopp av 25 000 kronor.

På grund av bl. a. leveranssvårigheter har ombyggnadsarbetena blivit försenade och beräknas nu vara avslutade först omkring den 1 maj 1953. För undvikande av arbetsstockningar bör minskningen av andra skaderegleringsbyråns biträdespersonal därefter ske successivt. Med hänsyn härtill bör icke-ordinarieposten få överskridas med 15 000 kronor, avseende kostnaderna under budgetårets andra hälft för grundlöner till de biträden, vilkas tjänster enligt omorganisationsbeslutet skall indragas.

Vidare anhåller anstalten om medgivande att överskrida icke-ordinarieposten med 10 000 kronor, motsvarande den av 1952 års löneökning föranledda merkostnaden för sommarvikarier. Enligt riksdagens bemyndigande må Kungl. Maj:t medgiva överskridande i detta fall; något beslut härutinnan har dock ännu icke meddelats.

Slutligen har anstalten anmält, att ytterligare behov av överskridande torde uppkomma till följd av 1952 års tjänsteförteckningsrevision och löne reglering för biträdespersonal. Några beräkningar i denna del har dock ännu ej kunnat göras, varför anstalten framdeles återkommer i denna fråga.

Anstaltens framställning avser sålunda ett belopp av tillhoppa 25 000 kronor. Detta belopp kan visserligen synas ringa i betraktande av att icke-ordinarieposten uppgår till 2 904 000 kronor. Med hänsyn till den betydande personalminskning, som skett under de senaste budgetåren, har emellertid möjligheterna att ytterligare minska personalen för att därigenom erhålla besparing starkt begränsats. Anstalten vågar därför ej räkna med att förstärkningsbeloppet skall bliva obehövt till följd av uppkommande besparingar.

Departementschefen. Med hänsyn till vad riksförsäkringsanstalten anfört har jag intet att erinra mot att anstalten erhåller bemyndigande att överskrida icke-ordinarieposten med det belopp, 15 000 kronor, som erfordras för att den beslutade personalminskningen å andra skaderegleringsbyrå skall kunna uppskjutas ytterligare någon tid. Jag förutsätter emellertid bestämt att den slutliga omorganisationen av denna byrå skall vara genomförd senast vid utgången av innevarande budgetår.

Riksförsäkringsanstalten har hemställt om medgivande att överskrida icke-ordinarieposten med 10 000 kronor, med vilket belopp lönekostnaderna för sommarvikarier höjts på grund av 1952 års löneökningar. Enligt riksdagens bemyndigande äger Kungl. Maj:t medgiva sådant överskridande. Det synes emellertid vara lämpligt att i förevarande sammanhang redovisa även denna fråga för riksdagen. Jag har intet att erinra mot bifall till anstaltens framställning i denna del.

Riksförsäkringsanstalten bör således få överskrida icke-ordinarieposten med tillhoppa 25 000 kronor. Det är min avsikt att senare underställa Kungl. Maj:t frågan om de överskridanden, vilka kan påfordras i anledning av tjänsteförteckningsrevisionen och den särskilda löneregleringen för biträdespersonal. I sistnämnda hänseenden äger Kungl. Maj:t besluta utan riksdagens hörande.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinariepersonal må under budgetåret 1952/53 överskridas med högst 25 000 kronor.

G. Diverse.

[3] 11. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under förevarande rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 650 000 kronor. Den vid ingången av budgetåret befintliga reservationen uppgick till 27 105 kronor. Till förfogande stod alltså vid budgetårets ingång ett belopp av ca 677 000 kronor.

För tiden den 1 februari—30 juni 1953 tillgängliga medel torde uppgå till ca 213 000 kronor, däri inräknat tillskott från vederbörligt täckningsanslag i anledning av 1952 års löneökningar. Mot detta svarar utgifter, som för samma tid kan beräknas till ca 300 000 kronor; i detta belopp har då inräknats dels kvarstående skulder och dels kostnaderna för fortsatt utredningsarbete, allt i den mån det synes vara ogörligt att fördröja utbetalningarna till efter ingången av nästa budgetår. Ett tillskott av minst 87 000 kronor skulle således erfordras, såvida icke utredningsarbetet under återstoden av innevarande budgetår inskränkes.

Den höga medelsåtgången kan, fränsett de löneökningar för vilka täckning erhålles i särskild ordning, väsentligen förklaras på följande sätt.

Först och främst har utvecklingen påverkats av de allmänna kostnadsstegringar, som inträffat sedan anslaget beräknades under senhösten 1951, exempelvis i fråga om telefoner, papper och tryckning av betänkanden; de faktiska merkostnaderna i dessa hänseenden låter sig icke angiva utan omfattande undersökningar. Vidare har de till kommittéledamöter, experter och sekreterare utgående dagarvodena fr. o. m. den 1 juli 1952 höjts med i huvudsak 25 procent utan att täckning härför beretts kommittéanslaget; merkostnaderna i anledning härav kan för socialdepartementets del uppskattas till ca 32 000 kronor för hela budgetåret. Höjda järnvägstaxor och fr. o. m. den 1 januari 1953 höjda traktamenten har ökat resekostnaderna med ett belopp, som i brist på exakta beräkningar torde kunna uppskattas till mellan 5 000 och 10 000 kronor. Vissa kostnadsökningar av automatisk karaktär har således inverkat på medelsåtgången i icke obetydlig mån.

Att utredningsarbetet under första hälften av budgetåret medfört oproportionerligt höga kostnader i förhållande till budgetåret i dess helhet sammanhänger med att ett antal särskilt kostnadskrävande kommittéer nödgats forcera sitt arbete under sommaren och hösten 1952 för att förslag i vederbörande frågor skulle kunna avlämnas i tillräcklig tid före innevarande års riksdag. Vad nu sagts gäller framför allt ungdomsvårdsskoleutredningen, 1952 års åldringsvårdsutredning, 1951 års utredning om arbetslöshetsförsäkringen, bostadsutredningen och socialförsäkringsutredningen.

F. n. pågår ett antal utredningar av större storleksordning, vilkas slutförande icke bör fördröjas. Bland dessa återfinnes flera av de nyss nämnda utredningarna, vilka bör avgiva sina slutbetänkanden i sådan tid, att erforderliga propositioner i förekommande fall kan föreläggas 1954 års riksdag. Det är därjämte angeläget att arbetet inom vissa andra större utredningar icke tvingas att upphöra under våren 1953, ehuru det f. n. är osäkert i vad mån utredningsresultaten kan komma att föras fram till nästa års riksdag.

Det synes angeläget, att kommittéanslaget förstärkes i den utsträckning som erfordras för att kommittéarbetet skall kunna fortsätta utan större inskränkningar än dem som redan vidtagits. I det föregående har jag angivit det härför erforderliga beloppet till 87 000 kronor.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 87 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Olof Särnmark.

Bilaga 5.

Egentliga statsutgifter.

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÅNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, redogör härefter för under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärende angående ytterligare egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 och anför därvid följande.

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

[1] 36 a. Ombyggnad av bromaskineriet vid Falsterbokanalen m. m.

I skrivelse den 24 februari 1953 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* hemställt bl. a., att ett anslag av 400 000 kronor måtte anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår för reparation och ombyggnad av vissa manövermaskinerier m. m. vid Falsterbokanalen. Styrelsen anför i huvudsak följande.

Falsterbokanalen utfördes ursprungligen såsom en provisorisk farled mellan Östersjön och Västerhavet. På grund av kanalens betydelse för kustsjöfarten har beslut fattats om att kanalaneläggningen skall bibehållas samt att vågbrytare och strandkoningar m. m. skall ombyggas på sådant sätt att anläggningen får permanent karaktär. För dessa byggnadsarbeten, vilka enligt en år 1949 framlagd arbetsplan beräknats draga en kostnad av 3,9 milj. kronor, har hittills anvisats sammanlagt 2,2 milj. kronor under reservationsanslaget Reparation och ombyggnad av Falsterbokanalen.

Förutom i nämnda plan ingående arbeten har det emellertid befunnits nödvändigt att även utföra vissa förbättringsarbeten på den rörliga järnvägs- och landsvägsbro, som går över kanalen och vars skötsel omhänder-

haves av kanalförvaltningen. Bron inköptes på sin tid begagnad från Danmark. Manövreringen av bron sker medelst ett elektriskt maskineri. Efter några års drift visade det sig att såväl manöveranordningar som omformare på grund av förslitning inte fungerade tillfredsställande. Då erforderliga reservdelar inte finnes att köpa, har reparationerna blivit förhållandevis dyrbara. Med anledning härav började väg- och vattenbyggnadsstyrelsen redan år 1948 att beställa materiel för en ombyggnad av bromaskineriet. På grund av de långa leveranstiderna under de senaste åren har det varit omöjligt att på förhand beräkna, när ombyggnaden kunde utföras. Till följd av den ökning av verkstädernas leveransmöjligheter, som inträtt på den sista tiden, väntas emellertid den beställda materielen nu kunna slutlevereras före den 1 juli 1953. Vissa förskottslikvider har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tidigare erlagts med anlitande av förslagsanslaget till Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder. Återstående likvider beräknas uppgå till ca 106 000 kronor. Därutöver erfordras ca 44 000 kronor för montagekostnader m. m.

Då driften vid kanalen på grund av de befintliga anordningarnas dåliga skick är utsatt för ideliga störningar, anser styrelsen det nödvändigt, att de planerade arbetena utföres snarast möjligt.

För att på ett ändamålsenligt sätt säkerställa driften bör enligt styrelsens mening de nuvarande provisoriska byggnaderna för manövrering, omformare och reservmaskineri ersättas med en ny gemensam byggnad av permanent natur på den östra stranden av kanalen. Manövertornet är nu beläget på bron på sådant sätt, att risk för påkörning föreligger. I samband med nybyggnaden skulle man även kunna tillgodose det krav på anordnande av ett skyddsrum vid kanalen, varom vederbörande myndigheter gjort framställning. Det förslag till erforderlig nybyggnad, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen låtit upprätta, har granskats och godkänts av byggnadsstyrelsen. Byggnadskostnaden beräknas preliminärt till 250 000 kronor.

För utförande av här angivna arbeten skulle alltså erfordras ett anslag av (106 000 + 44 000 + 250 000) 400 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har därjämte anmält behov av att för innevarande budgetår få överskrida den i inkomst- och utgiftsstaten för Falsterbokanalen uppförda delposten till underhållskostnader m. m. med 85 000 kronor. Nämnda post är i staten upptagen med ett belopp av 100 000 kronor. Behovet av att överskrida densamma sammanhänger huvudsakligen därmed att manövermaskineriet vid den norra avstängningsskärmen i kanalen genom påkörning blivit förstört och att det i samband med reparationen, som finansieras med av vederbörande försäkringsbolag erlagd ersättning, befunnits lämpligt att flytta maskineriet, så att risken för nya påkörningar elimineras.

Departementschefen. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för ombyggnad av bromaskineriet vid Falsterbokanalen gjort materielbeställningar, som nu kräver slutlikvider om sam-

manlagt ca 106 000 kronor. Anslagsmedel för detta ändamål saknas. För att den planerade ombyggnaden, som i och för sig förefaller nödvändig, skall kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt, synes det därjämte erforderligt att den av styrelsen föreslagna husbyggnaden till en beräknad kostnad av 250 000 kronor kommer till utförande i samband med monteringen av det nya maskineriet. I anslutning därtill erfordras ett ytterligare belopp av ca 44 000 kronor för montagekostnader m. m. Jag finner det anmärkningsvärt, att styrelsen utan vederbörligt bemyndigande vidtagit åtgärder, som föregripit statsmakternas prövning av den föreliggande frågan. Då den beställda materielen nu måste betalas och arbetsprogrammet lämpligen torde böra fullföljas utan dröjsmål, anser jag mig emellertid böra tillstyrka styrelsens framställning om anslagsmedel. För ändamålet bör å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett reservationsanslag av 400 000 kronor med benämningen »Ombyggnad av bromaskineriet vid Falsterbokanalens m. m.»

Vad angår det belopp av 85 000 kronor, som styrelsen begärt bl. a. för vissa uppkomna merkostnader i samband med reparation och flyttning av manövermaskineriet vid den norra avstängningsskärmen i kanalen, torde dessa kostnader få täckas genom bemyndigande för styrelsen att i erforderlig utsträckning överskrida förslagsanslaget till Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder.

Sedan de här omförmälda förbättringsarbetena slutförts, bör det bli möjligt att väsentligt minska medelstilledningen för kanalens löpande underhållskostnader.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ombyggnad av bromaskineriet vid Falsterbokanalens m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

W. Hammargren.

Bilaga 6.

Egentliga statsutgifter.

Sjunde huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars
1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND,
LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler härefter under
finansdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å
tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

[1] Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i
allmänhet. I skrivelse den 16 februari 1953 hemställer *statistiska centralbyrån*,
att under innevarande budgetår måtte för uppläggande av nytt traktorregister
ställas till centralbyråns förfogande dels 9 500 kronor, motsvarande
grundlönen för två årsbiträden enligt 8 löneklassen, dels 4 500 kronor till
expenser för anskaffande av vissa registerskåp.

Ämbetsverket erinrar härvid om att enligt vägtrafikförordningen den 28
september 1951, nr 648, registreringsplikten för motordrivna fordon ut-
sträckts att gälla även traktorer. Till det centrala bilregister, som enligt
förordningen skall föras och som jämlikt föreskrift i vägtrafikkungörelsen
skall omhänderhavas av statistiska centralbyrån, har sedan den 1 juli 1952
successivt inkommit närmare 100 000 registerkort. Dessa bildar en ny sek-
tion i det manuella registret. För att kunna lämna den statistiska redovis-
ning av traktorbeståndet, som förväntas av olika myndigheter och andra
intresserade, måste centralbyrån emellertid även i erforderlig utsträckning
överföra till hålkort de uppgifter, som finns å registerkort. Upprättan-
det av ett dylikt hålkortsregister innebär ett betydande engångsarbete, som

med hänsyn till föreliggande krav på redovisning av materialet bör påbörjas snarast och slutföras före utgången av innevarande budgetår. Centralbyrån beräknar, att det manuella registrets iordningställande och det för hålkortskartotekets upprättande erforderliga kodsättningsarbetet m. m. kräver arbete motsvarande 24 biträdeshånader inom centrala bilregistret. Kostnaderna för registerskåp uppskattas till 4 500 kronor. Inom centralbyråns maskincentral uppstår vidare vissa kostnader för anskaffning och stansning av hålkort. Dessa kostnader kommer att belasta ämbetsverkets omkostnadsanslag, delposten till ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning.

Departementschefen. För att praktiskt möjliggöra den redovisning av traktorbeståndet, som förväntas främst av de militära myndigheterna, civilförsvarsorganen samt de myndigheter och organisationer, som är verksamma inom jordbrukets område, bör i enlighet med statistiska centralbyråns förslag och i likhet med vad som tidigare skett beträffande motorfordon ett hålkortsregister över traktorer snarast upprättas. Till täckning av de härav föranledda kostnaderna synes beträffande avlöningen till de inom centrala bilregistret erforderliga biträdena medel lämpligen böra anvisas på så sätt att medgivande lämnas att med 9 500 kronor överskrida den i centralbyråns avlöningsstat för innevarande budgetår upptagna posten till avlöningar till icke-ordinarie personal. Övriga kostnader torde utan särskilt medgivande av riksdagen kunna bestridas från ämbetsverkets omkostnadsanslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för statistiska centralbyrån upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med 9 500 kronor.

[2] 13 a. **Statistiska centralbyrån: Utrustning och inredning av nya lokaler m. m.** *Statistiska centralbyrån* hemställer om anslag med 204 000 kronor till utrustning och inredning av nya lokaler ävensom till bestridande av flyttningskostnader.

Ämbetsverket förfogar för sin verksamhet i allmänhet för närvarande över tre områden av lokaler. Enligt förslag av byggnadsstyrelsen och efter samråd med riksarkivet och kungl. biblioteket avser centralbyrån nu att flytta till de lokaler, som hittills disponerats av statens handels- och industrikommission men som friställts genom kommissionens successiva avveckling. Genom flyttningen, som avses äga rum under våren och sommaren 1953, skulle centralbyrån få hela sin verksamhet — fränsett de intermittenta utredningarna folkräkning, jordbruksräkning och valstatistik — samlad. De på centralbyrån belöpande kostnaderna beräknas till 204 000 kronor. Härav avser 103 400 kronor biblioteks- och arkivinredningen, varav 87 100 kronor till ny stålhyllinredning, vilken anses nödvändig för ett effektivt

utnyttjande av arkivlokalerna, 12 000 kronor för bibliotekets expeditiionsdisk och hyllinredning i läsesal, tidskriftsrum och vissa arbetsrum m. m. samt 4 300 kronor till komplettering m. m. av befintlig armatur. Till inköp av ersättningsmöbler, skåp och hyllinredningar i övrigt beräknas 38 000 kronor, för övertagande av armatur från handels- och industrikommissionen 23 000 kronor samt för installation av telefoner på befintlig telefonväxel 2 000 kronor. Beträffande inredningen i andra lokaler än de för bibliotek och arkiv avsedda anför ämbetsverket.

I centralbyråns nuvarande huvudlokaler vid Birger Jarls torg men även i fastigheten vid Svartmangatan är största delen av avdelningarnas behov av förvaringsutrymmen för blanketter, statistiskt och annat primärmaterial o. s. v. tillgodosett genom ett stort antal skåp och hyllor i format från golv till tak, oftast byggda för länge sedan i själva rummet. För de avdelningar, som avses inflytta i barackbyggnaden å Linnégatan, nämligen avdelningarna för jordbruks-, finans- och rättsstatistik, är det otänkbart på grund av de nya tjänsterummens takhöjd och övriga mått att inrymma de gamla skåpen och hyllorna. Även där utrymmet, såsom i den gamla kasernens stenbyggnad, skulle tillåta en uppmontering av de gamla skåpen, skulle detta knappast vara ekonomiskt lönande på grund av de höga kostnader som ned- och uppmonteringen skulle kräva. Centralbyrån har därför utgått från att dylika skåp böra lämnas kvar till efterträdande myndigheters disposition. Även en del av de äldre arbetsborden äro av sådan storlek och art, att de ej lämpa sig för de nya lokalerna. Centralbyrån har emellertid överenskommit med krigsmaterielverket att till låga kostnader få övertaga ledigblivna skåp och möbler från handels- och industrikommissionen. Sammanlagt beräknar centralbyrån 38 000 kronor erforderliga för inköp av ersättningsmöbler, skåp och hyllinredningar.

Slutligen ingår i det äskade totalbeloppet de rena flyttningskostnaderna, därvid centralbyrån för transporter räknar med 16 100 kronor, för in- och upppackning och dammsugning av bibliotek och arkiv 19 500 kronor, vari även ingår avlöning med 4 400 kronor till en amanuens i fyra månader för att förstärka personalen under iordningställandet av det nya biblioteket och arkivet, samt för extra snickare- och arbetarpersonal i samband med själva flyttningen 2 000 kronor.

Departementschefen. Mot de av statistiska centralbyrån gjorda kostnadsberäkningarna har jag ingen annan erinran än att kostnaden för övertagande av armatur enligt numera av krigsmaterielverket under hand lämnad uppgift bör upptagas till högst 15 000 kronor. Jag tillstyrker alltså att det begärda anslaget anvisas med 196 000 kronor. Med hänsyn till tidpunkten för flyttningen torde anslaget, som bör erhålla reservationsanslags karaktär, få uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statistiska centralbyrån: Utrustning och inredning av nya lokaler m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 196 000 kronor.

[3] 20 a. **Folkbokföringen: Maskinanskaffning.** Kungl. Maj:t har tidigare denna dag beslutat inhämta lagrådets utlåtande över förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring. När detta utlåtande föreligger, avses förslag i ämnet skola underställas riksdagen inom den för lagpropositioner fastställda tiden. Redan nu bör emellertid, i samband med övriga frågor om anvisande av ytterligare medel på tilläggsstat för innevarande budgetår, upptagas fråga om av den sålunda avsedda sjukförsäkringsreformen betingad utökning av maskinbeståndet vid länsbyråerna för folkbokföringen.

Genomförandet av sjukförsäkringen ävensom dess fortsatta bedrivande förutsätter ett nära samarbete mellan de allmänna sjukkassorna och länsbyråerna på så sätt att de senare skall verkställa vissa tryckningsarbeten m. m. för sjukkassornas räkning. I sitt utlåtande över det socialförsäkringsutredningens betänkande, som ligger till grund för reformförslaget, framhöll statistiska centralbyrån, att länsbyråernas årliga arbetsuppgifter för sjukförsäkringen skulle medföra ett ökat behov av maskinförstärkning vid byråerna. I en sedermera till finansdepartementet inkommen särskild skrivelse har centralbyrån beräknat att förstärkning erfordras vid 17 byråer till en sammanlagd kostnad enligt offert, gällande till den 30 april 1953, av 290 000 kronor. De nya maskinerna bör vara uppställda på byråerna senast den 1 januari 1954 för att dessas medverkan vid reformens planliga genomförande skall kunna säkerställas. Leveranstiden beräknas till minst sex månader. Tillika har centralbyrån i detta sammanhang anfört, att en förstärkning av länsbyråernas maskinpark oberoende av sjukförsäkringsreformen inom en snar framtid skulle blivit nödvändig med hänsyn till nytillkomna arbetsuppgifter, såsom tryckning av avtryckskort för skärmbildsundersökningar, för folktandvården och civilförsvaret samt de militära inskrivningsmyndigheterna m. m.

Den föreslagna förstärkningen av länsbyråernas maskinpark är oundgängligen nödvändig. Mot statistiska centralbyråns beräkning av behovet av maskinanskaffning samt kostnaderna härför har jag ingen erinran. Med hänsyn till vad centralbyrån i övrigt anfört bör medel för ändamålet anvisas såsom reservationsanslag på tilläggsstat för innevarande budgetår.

I detta sammanhang torde jag även få nämna, att genomförandet av sagda reform enligt planerna förutsätter, att redan innevarande vår tryckes ett exemplar av inkomstlängden, avdelning A, utöver vad som i övrigt erfordras. Härav föranledda tryckningskostnader ävensom ifrågakommande ersättning till Göteborgs stad och Malmö stad torde, om riksdagen icke har någon erinran däremot, få bestridas i enahanda ordning som övriga tryckningskostnader och ersättningar. De under budgetåret 1953/54 uppkommande kostnaderna för särskilda tryckningsarbeten kan ännu ej beräknas. Beträffande dessa torde anmälan i ett senare sammanhang få göras hos riksdagen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Folkbokföringen: Maskinanskaffning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor.

D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

[4] 5 a. *Avlösning av avgälder från de till skatte försålda s. k. halländska kyrkohemmanen.* Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av fråga om anslag för budgetåret 1953/54 för ifrågavarande ändamål (prop. 1953: 105) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avlösning av avgälder från de till skatte försålda s. k. halländska kyrkohemmanen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

E. Diverse.

[5] 7. *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.* Vid anmälan av sjunde huvudtitelns kommittéanslag i innevarande års statsverksproposition (VII ht, p. 74), framhöll jag, att vissa anförda omständigheter kunde medföra, att tillgängliga medel å motsvarande anslag för innevarande budgetår ej komme att räcka till. Därest så bleve fallet, avsåge jag att i ett senare sammanhang anmäla frågan om ytterligare medelsanvisning för ändamålet.

Belastningen å anslaget uppgick för tiden intill den 1 mars detta år till ca 286 000 kronor, varjämte förelåg till denna tid hänförliga men ännu icke verkställda större utbetalningar på drygt 20 000 kronor. Därefter återstående för innevarande budgetår tillgängliga medel kan beräknas till omkring 290 000 kronor. Såsom jag vid nyss åberopade tillfälle framhöll kan emellertid utredningskostnaderna under år 1953 väntas öka väsentligt bl. a. till följd av intensifiering av arbetet inom vissa större kommittéer, igångsättandet av nya utredningar samt stegringen i tryckningskostnaderna. Utöver då nämnda nya kommittéer må här erinras om utredningarna angående utformningen av statliga stödåtgärder i syfte att stimulera avsättning, produktion och sysselsättning inom näringslivet samt angående de automatiska utgiftsförändringarna inom statsverksamheten, vilka båda avses skyndsamt slutföra sina uppdrag. Jag överväger vidare att inom den närmaste tiden tillsätta ytterligare kommittéer.

Under dessa förhållanden synes de för ifrågavarande ändamål under nu löpande budgetår tillgängliga medlen icke komma att förslå. Det ytterligare medelsbehovet kan beräknas till 50 000 kronor. Jag hemställer därför, under åberopande av det anförda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.**

Vad föredragande departementschefen sålunda, med **instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.**

Ur protokollet:

W. Hammargren.

Bilaga 7.

Egentliga statsutgifter.**Åttonde huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

T. f. chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Lindell, anmäler här-
efter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

B. Arkiv, bibliotek och museer.

[1] 28. Bidrag till nordiska museet. Detta anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 343 500 kronor, disponeras på följande sätt:

1. Bidrag till avlöningar åt museets tjänstemän	270 000
2. Bidrag för undersökningar rörande äldre svensk folkkultur och folktradition	56 000
3. Engångsanslag för täckande av vissa kostnader i samband med införandet av reglerad befordringsgång	17 500

Summa kronor 343 500

Såsom villkor för åtnjutande av anslaget gäller bland annat, att såväl de i museets tjänst anställda tjänstemän, vilka tillhör den grupp befattningshavare, som uppehåller museets verksamhet som museiinstitution, som ock den vaktmästar- och eldarpersonal, vilken tjänstgör i museibyggnaden, av museet avlönas efter samma grunder, som gäller för motsvarande tjänstemän vid de statliga museerna.

I anslutning till förhöjningen av det å statstjänstemännens löner utgående rörliga tillägget har Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens i skrivelsen

1952: 69 anmälda beslut medgivit, att anslaget må under innevarande budgetår överskridas med högst 55 400 kronor, varav under anslagsposten 1 högst 45 900 kronor och under anslagsposten 2 högst 9 500 kronor.

I skrivelse den 19 februari 1953 anmäler *nordiska museets nämnd*, att nämnden i anslutning till 1952 års riksdags beslut angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster blivit nödsakad att för viss del av nordiska museets personal genomföra samma lönegradsjusteringar som kommit motsvarande tjänstemän vid de statliga museerna till del. I sin helhet komme lönegradsjusteringarna att medföra en årlig kostnadsökning av omkring 60 000 kronor. Av detta belopp avsåge i runt tal 23 500 kronor de befattningshavare, vilkas avlöningar bestriddes med bidrag av statsmedel, medan beloppet i övrigt innefattade motsvarande justeringar för andra befattningshavare vid museet och på Skansen. Nämnden hemställer om anvisande av ett tilläggsanslag för innevarande budgetår till täckande av museets kostnader för den genomförda löneregleringen, i den mån den avser befattningshavare, vilkas avlöning bestrides med bidrag av statsmedel.

Vidare anhåller nämnden, att statsanslaget för nästa budgetår uppräknas med motsvarande belopp.

Föredraganden. Det synes mig skäligen att nordiska museet — i likhet med vad som skett vid tidigare löneregleringar och vid förhöjningar i det rörliga tillägget — erhåller kompensation för de merkostnader som uppkommit genom ifrågavarande lönereglering, i den mån den avser befattningshavare, vilkas avlöning bestrides med bidrag av statsmedel. För ändamålet torde å tilläggsstat II för innevarande budgetår böra anvisas ett belopp av 23 500 kronor. Frågan om förhöjning av anslaget för nästa budgetår upptages i annat sammanhang. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till nordiska museet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 23 500 kronor.

G. Skolöverstyrelsen.

[2] **Skolöverstyrelsen: Avlöningar.** I underdånig skrivelse den 21 februari 1953 har *skolöverstyrelsen* hemställt, dels att ett belopp av 153 000 kronor måtte ställas till överstyrelsens förfogande till förstärkning av den i överstyrelsens avlöningsstat för budgetåret 1952/53 upptagna, obetecknade anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, dels ock att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens bemyndigande att medgiva överskridande av nämnda anslagspost för innevarande budgetår. Till stöd härför har överstyrelsen anfört huvudsakligen följande.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän är i gällande avlöningsstat uppförd med 1 100 000 kronor och anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 830 000 kronor. Den 1 februari 1953

hade av ordinarieposten förbrukats 569 367 kronor och av icke-ordinarieposten 552 978 kronor.

Vid Kungl. Maj:ts beräkning av nämnda avlöningsposter för budgetåret 1952/53 kunde den ökning av lönekostnaderna, som väntades bli ett resultat av tjänsteförteckningskommitténs arbete, icke överblickas. Om så kunnat ske, synes ordinarieposten ha bort ökas med omkring 25 000 kronor till 1 125 000 kronor och icke-ordinarieposten med cirka 33 000 kronor till 863 000 kronor. Den sammanlagda medelsanvisningen för grundlöner skulle vid sådant förhållande ha uppgått till 1 988 000 kronor.

Den beslutade nya organisationen för överstyrelsen genomfördes den 1 november 1952. I den från och med den 1 juli 1952 gällande personalförteckningen hade antalet ordinarie tjänster fastställts till 111 mot tidigare 71.

Omorganisationen förde med sig ett stort antal ärenden angående tillsättningar av såväl ordinarie som extra ordinarie tjänster. Tillsättningarna måste ske etappvis. I samband med befordringar av tjänstemän hos överstyrelsen uppstodo vakanser å tidigare besatta tjänster. Ytterligare tillsättningsärenden uppkommo vid statsmakternas beslut om ändrade lönegrads placeringar från och med den 1 januari 1953 för ett relativt stort antal befattningar hos överstyrelsen. Härvid kom i vissa fall handläggningen av tidigare anhängiggjorda tillsättningsärenden att fördröjas. På grund av de nämnda omständigheterna har tillsättningar av bland annat ordinarie tjänster pågått hela den förflutna delen av budgetåret och beräknas komma att fortsätta ytterligare i flera månader. I stor utsträckning har detta medfört att arbetsuppgifter, vilka normalt ankommer på ordinarie tjänstemän, utföres av personal, som avlönas från icke-ordinarieposten. Härigenom har en förskjutning ägt rum mellan de båda anslagsposterna. Att till siffran angiva denna överflyttning ställer sig svårt.

Det bör i detta sammanhang även framhållas, att lönekostnaderna givetvis stiger allteftersom de lediga tjänsterna blir besatta med innehavare.

Enligt medgivande i regleringsbrevet får överstyrelsen utöver i personalförteckningen upptagna befattningshavare under budgetåret ha ett extra undervisningsråd under förutsättning, att en ordinarie byrådirektörs-tjänst för planeringsfrågor icke hålles besatt. Härigenom har icke-ordinarieposten åsamkats en merutgift av 2 980 kronor utgörande skillnaden mellan 38:e löneklassen och beräknade 32:a. En ordinarie förste byråsekreterare i lönegrad Ca 29 har beviljats tjänstledighet med C-avdrag från och med den 2 oktober 1952 till och med den 30 juni 1953. Vikariatslöneförordnande å tjänsten synes icke hinna bli utfärdat. Som ersättare har närmast fungerat en byråsekreterare i lönegrad Ce 25, löneklass 27. Kostnaderna härför uppgår under ifrågavarande tid till 8 910 kronor. En amanuens i lönegrad Ce 23, 24 löneklassen, torde komma att vara sjukledig under hela budgetåret. Kostnaderna härför blir med beräkning av vederbörligt löneavdrag kronor 8 250. Summan av nu redovisade icke beräknade extra kostnader å icke-ordinarieanslaget uppgår till i runt tal 20 000 kronor. Överstyrelsen har givetvis i många andra fall haft utgifter för sjukavlöningar och vikariat. I anslagsposten för icke-ordinarie personal torde emellertid sådana utgifter till en del vara inräknade. I detta sammanhang finner överstyrelsen det vara angeläget att framhålla, att icke-ordinarieposten erhållit en minskad belastning på 14 875 kronor genom att en extra ordinarie byrådirektörstjänst i lönegrad Ce 31 för skolsociala frågor tills vidare icke får besättas.

Under en följd av år har med hänsyn till den arbetsbörda, som åvilat förutvarande folkskolavdelningens byggnadsrotel en extra föredragande

varit knuten till denna rotel. Sedan den 1 januari 1949 har befattningen varit placerad i lönegrad Cg 31. I samband med verkets omorganisation utbyttes befattningen den 1 juli 1952 mot en tjänst som extra ordinarie byrådirektör i lönegrad Ce 31, vilken från och med den 1 januari 1953 höjts till lönegrad Ce 33. Denna befattning får emellertid icke besättas så länge innehavaren av ovannämnda extra undervisningsrådstjänst kvarstår vid sin tjänst.

Organisationsavdelningens planeringsrotel har sålunda för sitt arbete med planläggningen av folkskolans lokala organisation och byggnadsfrågor tilldelats en pedagogisk arbetskraft mindre än vad folkskolans byggnadsrotel i den tidigare organisationen disponerade. Ifrågavarande arbete är mycket omfattande. Efter statsmakternas beslut om genomförande av enhetsskolan har dessa ärenden blivit än mera komplicerade än tidigare. Härtill kommer, att arbetsmarknadsstyrelsen som ett led i beredskapsåtgärderna mot arbetslöshet begärt, att rotelns planläggning i vissa hänseenden skall forceras. Med hänsyn till dessa omständigheter har överstyrelsen funnit sig böra utgå från att förenämnda tjänst tillsvidare bör behållas.

Utöver vad i organisationsplanen förutsatts, tjänstgör inom överstyrelsen för närvarande fem amanuenser. Detta överskott har uppkommit genom att vissa högre administrativa tjänster inom verket besatts med befattningshavare, vilka icke tidigare varit knutna till ämbetsverket. Överstyrelsen räknar med att antalet övertaliga amanuenser kommer att stiga till sju. En amanuens är uppsagd till entledigande från och med den 1 juli 1953. Beträffande de övriga har överstyrelsen funnit dem böra tills vidare behållas i tjänst. Anledningen härtill är i första hand, att ämbetsverket genom statsmakternas beslut om lönereglering för stora lärargrupper och om reglerad befördringsgång för vissa läroverkslärare dels redan pålagts nya arbetsuppgifter och dels väntas få ytterligare sådana, vilka icke var förutsedda vid beräkandet av personalbehovet för ifrågavarande budgetår. De störningar av arbetet, som icke kunnat undvikas i samband med omorganisationens genomförande, kräver vidare en tillfällig merinsats av arbetskraft. Slutligen har några erfarenheter beträffande arbetskraftsbehovet vid överstyrelsens nya organisation ännu icke kunnat vinnas.

Vid beräkandet av överstyrelsens behov av biträdes- och expeditiionsvaktspersonal efter omorganisationen var förutsättningen, att samtliga arbetsenheter — utom statistiska kontoret, biblioteks-, gymnastik- och hushållssektionerna — skulle inrymmas i ämbetshuset Hantverkargatan 29. På grund av lokalbrist har emellertid överstyrelsen tvingats förlägga även folkbildningsroteln och rotel 7 inom undervisningsavdelningen utanför ämbetshuset. Den stora spridningen av arbetsenheterna försvårar budskickningen och omöjliggör en centralisering av samtliga skrivgöromål till en skrivbyrå. Hos en av de utflyttade arbetsenheterna har en manuell telefonväxel måst installeras, emedan en anknytning av denna arbetsenhets telefoner till överstyrelsens automatväxel vore för dyrbar. Dessa förhållanden har medfört ett ökat personalbehov av en expeditiionsvakt och tre kontorsbiträden. Härtill kommer två kanslibiträden och två kontorsbiträden, vilka blivit erforderliga genom de ovan berörda ökade arbetsuppgifterna i samband med lärarlöneregleringen.

Lönekostnaderna för den nu redovisade personalökningen — en extra föredragande i lönegrad Cg 31 från och med den 1 juli 1952 samt genomsnittligt sex amanuenser, två kanslibiträden i lönegrad Cg 11, en expeditiionsvakt i lönegrad Cg 10 och fem kontorsbiträden från och med den 1 november 1952 — beräknas till 72 000 kronor för budgetåret.

I detta sammanhang vill överstyrelsen bringa till Kungl. Maj:ts kännedom, att statens organisationsnämnd efter framställning från överstyrelsen för närvarande utreder möjligheterna att rationalisera arbetet för överstyrelsens expeditionsvaktspersonal. Genom installerandet av en personalsökaranläggning har överstyrelsen i viss utsträckning lyckats effektivisera arbetet inom ämbetsverket.

Med beaktande av ovan redovisade omständigheter finner överstyrelsen vid en överslagsberäkning, att medelsåtgången för budgetåret 1952/53 kan uppskattas till för ordinarieposten 1 004 000 kronor och för icke-ordinarieposten 983 000 kronor. Detta skulle innebära en besparing å anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän med 96 000 kronor och ett överskridande av anslagsposten till icke-ordinarie personal med 153 000 kronor.

Överstyrelsen vill framhålla, att de gjorda beräkningarna är approximativa. Svårigheten att i nuvarande läge göra några mera exakta beräkningar torde vara uppenbar, i all synnerhet som belastningen delvis blir beroende av vissa bestämmelser i samband med lärarlöneregleringen, vilka ännu icke utfärdats av Kungl. Maj:t. Vid behandlingen av skolöverstyrelsens avlöningsanslag för budgetåret 1953/54 har chefen för ecklesiastikdepartementet i statsverkspropositionen till 1953 års riksdag, bilaga 10 s. 271, givit uttryck åt den uppfattningen, att ovisshet råder vid beräkningen av överstyrelsens anslag till avlöningar till icke-ordinarie personal jämväl för nästa budgetår. Posten har därför föreslagits bli uppförd med ett förslagsvis betecknat belopp, varvid den dock icke borde få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Det synes överstyrelsen med hänsyn till nyss angivna ovissa omständigheter angeläget, att Kungl. Maj:t även för innevarande budgetår får möjlighet att vid en senare tidpunkt taga definitiv ställning till överstyrelsens avlöningskostnader.

Föredraganden. Såsom av den lämnade redogörelsen framgått räknar skolöverstyrelsen för innevarande budgetår med en vid anslagsavvägningen icke förutsedd betydande merbelastning å den i överstyrelsens avlöningsstat ingående, obetecknade anslagsposten å 830 000 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Denna merbelastning motväges delvis av besparingar å anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Överslagsvis har överstyrelsen räknat med ett överskridande av icke-ordinarieposten med 153 000 kronor och en besparing å ordinarieposten med 96 000 kronor.

Det överskridande av icke-ordinarieposten, varom här är fråga, är till icke obetydlig del av den natur, att det faller inom ramen för de bemyndiganden att överskrida maximerade anslagsposter, vilka Kungl. Maj:t redan utverkat. I övrigt synes det beräknade överskridandet i huvudsak betingas — förutom av att vissa av överstyrelsens arbetsenheter måst förläggas utanför överstyrelsens ämbetshus — av den beslutade tjänsteförteckningsrevisionen för läroverkslärare m. fl. Denna har medfört en betydligt ökad arbetsbelastning, som icke rimligen kunnat bemästras av den personal, med vilken statsmakterna räknat vid anslagsavvägningen för innevarande budgetår. Även för den närmaste framtiden måste man räkna med en arbetsanhopning hos överstyrelsen, sammanhängande med tjänsteförteckningsrevisionen. Såsom exempel härpå vill jag nämna den omedelbart förestående proceduren för tillsättning av omkring 750 ordinarie och extra ordinarie lärartjänster vid de allmänna läroverken.

Det synes mig icke möjligt att redan nu exakt fastställa, med vilket belopp icke-ordinarieposten, som i förslaget till avlöningsstat för budgetåret 1953/54 upptagits med ett förslagsvis betecknat belopp, kan behöva överskridas under innevarande budgetår. Jag föreslår därför, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens medgivande att ifrågavarande anslagspost må för innevarande budgetår överskridas med högst 200 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för skolöverstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med högst 200 000 kronor.

J. Yrkesundervisningen.

[4] 12. Understöd åt handelsgymnasier. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 979 600 kronor. Med stöd av riksdagens i skrivelsen 1952: 69 anmälda beslut har Kungl. Maj:t medgivit, att anslaget må för innevarande budgetår överskridas med högst 147 000 kronor. För innevarande budgetår har alltså anvisats sammanlagt 1 126 600 kronor.

Överstyrelsen för yrkesutbildning hemställer om anvisande för innevarande budgetår av ett tilläggsanslag av 84 000 kronor såsom bidrag till reglering av de ordinarie ämneslärares löner och timlärares arvoden. Till stöd härför anföres i huvudsak följande.

Enligt den för de statsunderstödda handelsgymnasierna gällande kungörelsen 1938: 529 skall ordinarie ämneslärare avlönas med minst samma belopp, som för adjunkt vid rikets allmänna läroverk är eller kan bli stadgat. Efter 1952 års höstriksdags beslut angående bland annat läroverksadjunkternas lönegradsplacering är nyss nämnda bestämmelse icke tillfyllest. För de ordinarie läroverksadjunkterna blir nämligen löneställningen alternativt lönegrad Ca 27 och Ca 29. I statsverkspropositionen till 1953 års riksdag föreslås också ändrade bidragsgrunder för handelsgymnasiernas statsbidrag från och med budgetåret 1953/54, enligt vilka underlaget för bidrag till ordinarie ämneslärares avlöning bör motsvara de avlöningsförmåner, som tillkommer ordinarie läroverksadjunkt i lönegrad Ca 29.

Med stöd av den anförda bestämmelsen i 1938 års kungörelse är emellertid handelsgymnasierna redan för budgetåret 1952/53 skyldiga att anpassa lönerna till sina ordinarie ämneslärare efter de nya för ordinarie läroverksadjunkter gällande bestämmelserna. Det synes överstyrelsen uppenbart, att även för budgetåret 1952/53 avlöning efter lönegrad Ca 29 bör tagas som utgångspunkt vid beräkningen av handelsgymnasiernas statsunderstöd.

I den för de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter gällande timtaxan har numera arvodesklasserna utsträckts upp till 30 löneklassen. Vid beräkningen av handelsgymnasiernas statsunderstöd har hittills timtaxan förutsatts tillämpad vid avlöningen av gymnasiernas timlärare. Åtskilliga av handelsgymnasiernas timlärare är under dessa förhållanden numera berättigade att erhålla arvode efter nägon av arvodesklasserna TA 28—TA 30.

Överstyrelsen har med ledning av från gymnasierna införskaffade eller eljest tillgängliga uppgifter beräknat de statsunderstödda handelsgymnasiernas merkostnader på grund av ovanstående lönejusteringar. För beräkningen av de ordinarie ämneslärarnas avlöning har de bestämmelser följts, som gäller beträffande de ordinarie läroverksadjunkternas inplacering i löneklasser. De förhöjda timlärararvodena har förutsatts utgå först från och med vårterminen 1953.

Överstyrelsen finner, att handelsgymnasiernas merkostnader till följd av förhöjningen av de ordinarie ämneslärarnas löner kan beräknas uppgå till omkring 88 000 kronor och på grund av regleringen av timlärararvodena till omkring 25 000 kronor, eller sammanlagt 113 000 kronor. Enligt den under senare år som beräkningsgrund för handelsgymnasiernas statsunderstöd tillämpade principen, att 75 procent av nytillkomna utgifter täckts av statsmedel, skulle för budgetåret 1952/53 en ökning av handelsgymnasiernas statsunderstöd med 84 750 kronor eller efter avrundning 84 000 kronor vara erforderlig.

Föredraganden. Enligt gällande bestämmelser angående statsunderstödda handelsgymnasier skall ordinarie ämneslärare avlönas med minst samma belopp, som för adjunkt vid rikets allmänna läroverk är eller kan vara stadgat. Efter den av 1952 års riksdag (höstsessionen) beslutade löne regleringen är löneställningen för läroverksadjunkt Ca 27 eller Ca 29. I årets statsverksproposition (åttonde huvudtiteln, punkten 294) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att godkänna ändrade grunder för statsbidrag till handelsgymnasierna, innebärande bland annat att underlaget för bidrag till ordinarie ämneslärarens avlöning skall motsvara de avlöningsförmåner, som tillkommer ordinarie läroverksadjunkt i Ca 29. Med hänsyn till anförda förhållanden anser jag mig kunna tillstyrka överstyrelsens förslag, att ett särskilt bidrag av statsmedel får utgå till handelsgymnasierna för att möjliggöra de ordinarie ämneslärarnas avlöning enligt Ca 29 redan från och med innevarande budgetår.

I fråga om arvoden åt handelsgymnasiernas timlärare finnes inga bestämmelser. Anslaget brukar emellertid sedan länge beräknas under hänsynstagande till motsvarande arvoden vid de allmänna läroverken. Då timarvodena vid civila och militära skolor från och med ingången av innevarande budgetår genom kungörelsen 1952:445 i vissa hänseenden omreglerats, torde överstyrelsens förslag om en motsvarande reglering vid handelsgymnasierna från och med vårterminen 1953 böra möjliggöras.

Vid bifall till vad jag förordat torde den erforderliga medelsanvisningen i enlighet med överstyrelsens förslag kunna beräknas till 84 000 kronor, vilket belopp torde böra anvisas å tilläggsstat II för innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt handelsgymnasier* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 84 000 kronor.

L. Gymnastiska centralinstitutet m. m.

[5] **Gymnastiska centralinstitutet: Avlöningar.** Från den i gällande avlöningsstat för gymnastiska centralinstitutet upptagna, obetecknade anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal skall bestridas, jämte annat, grundlön åt fyra lärare vid institutet med placering i lönegraden Cg 27. Dessa har inplacerats i högre löneklass än som vid anslagsavvägningen förutsetts. *Direktionen över institutet* har nu — med förmälan att sagda anslagspost icke lämnade tillgång till bestridande av de av nyssnämnda anledning uppkomna merkostnaderna — hemställt, att 4 944 kronor måtte anvisas för ändamålet.

Föredraganden. Med anledning av direktionens framställning förordar jag, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens medgivande, att ifrågavarande anslagspost må för budgetåret 1952/53 överskridas med högst 4 950 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för gymnastiska centralinstitutet upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med högst 4 950 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Carl-Lennart Prütz.

Bilaga 8.

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

T. f. chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Nordenstam, anmäler härefter under jordbruksdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.

[1] Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa. Å riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett förslagsanslag av 138 000 kronor.

Fredrika Bremerförbundet (skr. 12/2 1953) hemställer i egenskap av huvudman för lantushållningsseminariet, att ett belopp av 112 066 kronor skall ställas till förfogande för att täcka vissa vid seminariet uppkomna förluster.

Förbundet erinrar om att det i skrivelse den 1 november 1952 — vilken redovisats i årets statsverksproposition (IX ht, punkt 38) — framhållit, att seminariet under senare år gått med betydande förlust samt förklarat sig ämna nedlägga dess verksamhet, om statligt stöd icke lämnas i föreslagen omfattning. I nämnda proposition har, i avbidan på resultatet av en behådad översyn av lantushållslärarynnornas utbildning, förordats en viss höjning av de till seminariet utgående bidragen. Med hänsyn till att höjningen innebär en ökning av de årliga bidragen med endast cirka 2 900 kronor, ser sig förbundet nödsakat vidhålla sitt beslut att avveckla seminariets verksamhet,

innan alltför stora förluster uppstått, och följaktligen inställa den antagning av nya elever, som eljest skulle ske i juni 1953. Till stöd för sin framställning anför förbundet vidare i huvudsak följande.

Förbundet har såsom huvudman för seminariet inga ekonomiska möjligheter att täcka de förluster, som redan föreligger och framdeles måste uppstå under den tid, som åtgår för att lösa frågan om en förändrad undervisning på området. I detta sammanhang kan framhållas, att förbundet noggrant övertvägt alla möjligheter att förbättra seminariets ekonomiska situation. Så har t. ex. diskuterats en ytterligare höjning av elevavgifterna, en åtgärd som förbundet dock icke ansett sig kunna vidtaga, särskilt med tanke på den allmänna tendensen, att all undervisning skall vara tillgänglig för samtliga befolkningsgrupper oberoende av ekonomiska förhållanden. Om förbundet skulle få täckning för de redan kända förlusterna för budgetåren 1948/49—1951/52 samt de beräknade förlusterna för budgetåren 1952/53 och 1953/54, kan förbundet givetvis tills vidare fortsätta seminariets verksamhet för att ej äventyra den nödvändiga nyrekryteringen av lanthushållslärarinnor. De redan kända förlusterna för förstnämnda fyra budgetår uppgår till respektive 7 862, 19 080, 12 896 och 12 500 kronor, medan underskottet för budgetåren 1952/53 och 1953/54 beräknas bli respektive 31 228 och 28 500 kronor. För samtliga nu nämnda år kan underskottet således beräknas uppgå till sammanlagt 112 066 kronor. Härvid är att märka, att förbundet såsom ägare till den av seminariet disponerade fastigheten liksom tidigare icke beräknat någon hyra för lokalerna.

Lantbruksstyrelsen (utlåtande 14/2 1953) föreslår, att till ytterligare understöd åt seminariet skall anvisas dels å tilläggsstat för budgetåret 1952/53 ett anslag av 25 000 kronor, dels ock för budgetåret 1953/54 ett extra driftkostnadsbidrag av likaledes 25 000 kronor.

Som skäl för sitt förslag anför lantbruksstyrelsen, att Fredrika Bremerförbundet genom att med ekonomiska uppoffringar driva seminariet gjort en betydande insats för utbildningen av lanthushållslärarinnor. Med hänsyn till den stora efterfrågan på sådana lärarinnor anser styrelsen det vara i hög grad angeläget, att seminariet — i avbidan på en omorganisation av angivna utbildning — tills vidare får fortsätta sin verksamhet. Styrelsen meddelar vidare, att löneregleringen för lärarpersonalen och de ändrade grunderna för statsbidrag till lärarlöner medfört en ökning av förbundets utgifter med cirka 10 000 kronor för år. Det till seminariets driftkostnader utgående statsbidraget, som då bidragsgrunderna ursprungligen fastställdes avsågs skola täcka 75 procent av driftkostnaderna, motsvarar nu endast omkring 50 procent därav. Då förbundet icke av egna medel kunnat täcka förlusterna i samband med verksamheten vid seminariet, har det varit nödsakat att in-teckna den av seminariet disponerade fastigheten i Rimforsa och i bank upptaga ett in-teckningslån å 25 000 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens mening är det i längden icke lämpligt att genom ytterligare sådant lån anskaffa för seminarieverksamheten erforderliga medel. En höjning av elevavgifterna anser styrelsen icke heller vara att förorda. Med hänsyn härtill finner styrelsen ingen annan utväg möjlig än att seminariet erhåller ökat ekonomiskt stöd från statens sida. Även om skäl talar för att statlig hjälp skall lämnas

till inlösen av nyssnämnda banklån, bör dock enligt styrelsens mening det ökade stödet begränsas till att avse bidrag till täckande av förlusterna vid seminariets verksamhet under budgetåren 1952/53 och 1953/54.

Statskontoret (remissutlåtande 23/2 1953) biträder förslaget om att det understöd, som anses böra utgå för att täcka förlust vid ifrågavarande verksamhet under budgetåret 1952/53, skall äskas i form av erforderligt anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår. Enligt statskontorets mening bör frågan om ytterligare bidrag till seminariet för budgetåret 1953/54 framdeles prövas av Kungl. Maj:t. Statskontoret tillägger att, därest fortsatta överväganden skulle leda till att seminariet övertages av staten eller kommer att drivas av annan huvudman med bidrag av staten, utgående tilläggsanslag bör beaktas vid uppgörandet av eventuellt avtal.

Föredraganden. Genom vad i ärendet förekommit synes ådagalagt, att lanthushållningsseminariet å Rimforsa är i behov av omedelbar ekonomisk hjälp, om icke dess verksamhet skall nedläggas, så snart den nu pågående kursen avslutats. I avvaktan på resultatet av den i årets statsverksproposition bebadade särskilda översynen av lanthushållslärarinnornas utbildning och därmed sammanhängande frågor i anslutning till det mera omfattande förslag till reformering av utbildningen utav lärarinnor inom hela det husliga området, som redan föreligger, är det enligt min mening angeläget, att möjlighet beredes seminariet att tills vidare fortsätta verksamheten. Jag förordar därför, att ytterligare stöd skall lämnas seminariet. Detta stöd torde dock för närvarande böra begränsas till att avse endast den förlust, som beräknas uppstå i samband med seminariets verksamhet under budgetåret 1952/53. I enlighet härmed tillstyrker jag lantbruksstyrelsens förslag, att ett belopp av högst 25 000 kronor skall ställas till förfogande som bidrag till täckande av denna förlust. Med hänsyn till seminariets ekonomiska situation föreslår jag, att riksdagens medgivande skall inhämtas till att beloppet får utgå från det förslagsanslag, som för innevarande budgetår anvisats till understöd åt seminariet.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medge,

att av det för budgetåret 1952/53 anvisade förslagsanslaget till Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa må till ytterligare bidrag för sagda år tagas i anspråk ett belopp av högst 25 000 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.

[2] **Veterinärstyrelsen: Avlöningar.** I den för budgetåret 1952/53 gällande avlöningsstaten för veterinärstyrelsen har anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal uppförts med 193 000 kronor.

Veterinärstyrelsen (skr. 27/2 1953) hemställer, att nämnda anslagspost skall få överskridas med ett belopp av intill 10 000 kronor.

Styrelsen erinrar till en början om att statsmakterna föregående år — på framställning av styrelsen — medgivit, att enahanda anslagspost i styrelsens avlöningsstat för budgetåret 1951/52 fick överskridas med 20 000 kronor för att tillgodose behovet av medel till avlönande av sådan extra arbetskraft, som erfordrades i anledning av 1951—1952 års mul- och klövsjukeepizooti (prop. nr 150; r. skr. nr 191). Vidare anför styrelsen att, på grund av svårigheten att erhålla tillräckligt kvalificerad arbetskraft, det sålunda lämnade medgivandet icke kunde utnyttjas intill större belopp än cirka 10 200 kronor. En följd därav blev, att arbetet med avverkande av den arbetsbalans, främst inom styrelsens kamerala avdelning, som orsakades av epizootien, till betydande del måste stå över till innevarande budgetår. Med ledning av vissa överslagsberäkningar anser styrelsen därför, att icke-ordinarieposten även för detta budgetår torde behöva överskridas med omkring 10 000 kronor.

Föredraganden. Av vad veterinärstyrelsen anført framgår, att styrelsen under budgetåret 1951/52 icke i avsedd omfattning kunnat erhålla tillfälligt personal för att lösa det ökade antal arbetsuppgifter, som uppstått inom styrelsen till följd av då pågående mul- och klövsjukeepizooti. Styrelsen har därför icke tagit i anspråk mer än cirka 10 200 kronor av det belopp om 20 000 kronor, som för nämnda budgetår ställts till förfogande för avlönande av sådan personal. Med hänsyn härtill finner jag önskvärt, att styrelsen beredes möjlighet att under innevarande budgetår avarbeta i anledning av epizootien alltjämt kvarstående arbetsbalans. Då jag ej har något att invända mot veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet för detta ändamål, hemställer jag följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medge,

att den i avlöningsstaten för veterinärstyrelsen upptagna anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med högst 10 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

[3] 29. **Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.** Under denna rubrik har å riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett reservationsanslag av 350 000 kronor. Av anslaget avses 10 000 kronor till kurser för virkesmätare, 5 000 kronor till bidrag till vissa föreningar och återstoden till egentliga skogsbrukskurser.

Skogsstyrelsen (skr. 17/1 1953) hemställer, att å tilläggsstat för budgetåret 1952/53 skall under anslaget anvisas ytterligare 100 000 kronor. Styrelsen framhåller, att detta belopp synes oundgängligen nödvändigt för att icke skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning skall nödgas avbryta eller starkt inskränka sina skogsbrukskurser under återstoden av budgetåret. Till stöd för framställningen anför styrelsen vidare följande.

I sina äskanden om statsbidrag till skogsbrukskurser under budgetåret 1952/53 beräknade skogsvårdsstyrelserna kostnaderna till cirka 560 000 kronor. För utdelning av bidrag har skogsstyrelsen haft till förfogande det för ändamålet anvisade beloppet av 335 000 kronor jämte en reservation från föregående budgetår av cirka 92 000 kronor eller således tillhoppa omkring 427 000 kronor. Vid säsongens början räknade skogsstyrelsen med att detta i förhållande till skogsvårdsstyrelsernas beräkningar låga belopp trots allt skulle kunna förslå, därest situationen på den skogliga arbetsmarknaden icke förändrades. Under vintern har det emellertid blivit tydligt, att utbildningsverksamheten kan och bör få en större omfattning än den, som rymms inom det tillgängliga anslagsbeloppets ram. Den minskade sysselsättningen inom skogsbruket har starkt ökat elevtillströmningen. Skogsvårdsstyrelserna har därför utvidgat antalet ordinarie kurser. Till ett stort antal av de planerade kurserna anmäler sig dessutom så många sökande, att kurserna måste dubbleras. Till kursverksamhetens ökade omfattning har också medverkat skogsvårdsstyrelsernas förbättrade resurser i fråga om undervisningslokaler och lärare, som blivit disponibla genom den minskade stämplingsverksamheten. Ett antal skogsvårdsstyrelser har anmält, att de på grund av den stora anslutningen till höstens och vinterns kurser redan förbrukat sina anslag och står utan medel inför vårens kurser. Härtill kommer, att skogsvårdsstyrelsernas krav på centralt anordnade kurser för utbildning av behövliga lärare och instruktörer är stora och medfört en större verksamhet på detta område än den ursprungligen beräknade.

Arbetsmarknadsstyrelsen (remissutlåtande 25/2 1953) tillstyrker framställningen. Härvid erinrar styrelsen om att den i ett den 19 september 1952 överlämnat befänkande angående yrkesutbildning för skogsarbetare framhållit, att sysselsättningsförhållandena inom skogsbruket präglas icke blott av stora säsongmässiga variationer i antalet sysselsatta utan även av starka konjunktursvängningar. Den sedan i fjol dämpade konjunkturen för skogsindustrierna har medfört en lägre sysselsättning, företrädesvis inom bondeskogsbruket. Styrelsen anser det därför mycket värdefullt, om skogsarbetare, som icke har full sysselsättning inom skogsbruket under innevarande säsong, i stället kan beredas yrkesutbildning.

Föredraganden. Läget på arbetsmarknaden kännetecknas för närvarande av en viss nedgång av sysselsättningsgraden inom skogsbruket. Detta förhållande har, såsom skogsstyrelsen framhållit, i sin tur medfört en starkt ökad tillströmning av elever till skogsbrukskurserna. Med hänsyn härtill och då stort behov otvivelaktigt föreligger av yrkesutbildning på det skogliga området, finner jag det vara angeläget, att den av skogsvårdsstyrelserna för budgetåret 1952/53 planerade undervisningsverksamheten åtminstone i huvudsak skall kunna genomföras. Skogsstyrelsen har beräknat, att härför erfordras en medelsanvisning av ytterligare 100 000 kronor. Mot denna beräkning har jag intet att erinra. Jag tillstyrker fördenskull, att ett belopp av angivna storlek skall för ändamålet uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Malte Olsson.

Bilaga 9.

Egentliga statsutgifter.

Tionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler härefter under handelsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

[1] 7 a. Sveriges geologiska undersökning: Ersättning för viss skada vid djupborrning i Skåne. *Sveriges geologiska undersökning* (skr. 16/2 1953) hemställer att ett belopp av 20 073 kronor 20 öre anvisas för gäldande av viss skadeersättning. Till stöd för sin hemställan anför ämbetsverket i huvudsak följande.

Sveriges geologiska undersökning utför i Skåne borrningar efter salt och olja. Härvid har man i vissa fall använt en metod, som innebär att i borrhål om 10 till 20 meters djup nedförts sprängladdningar, vilka sedan bringats att detonera. Genom att registrera sprängningsvågorna har man fått uppgifter om bergartsskiktens mäktighet och beskaffenhet. Vid detonationen tränger sprängningsgaserna ibland upp till markytan, så att en krater bildas. I andra fall åstadkommer sprängningen blott en kavitet, »gryta», nere i jorden. Eftersom borrhålen har en diameter av endast ca 10 centimeter låter det sig ej göra att fylla igen kaviteten. Dennas tak kan efterhand rasa in, så att ovanliggande valv blir allt tunnare och en sekundär krater uppstår. Detta kan inträffa först flera månader efter sprängningen. Om risk anses föreligga markeras borrhålets läge med en stång e. d.; eventuellt av-

spärras även några kvadratmeter mark. Markskadorna har sällan uppgått till mer än ett par hundra kronors värde; ersättning härför har av geologiska undersökningen utbetalts från de reservationsanslag till djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne, vilka uppförts under tionde huvudtiteln.

Sveriges geologiska undersökning anför, att arbeten av denna art under hösten 1951 utförts på fastigheten Lilla Svedala 6¹ i Svedala med tillstånd av jordägaren, fru R. Lundgren-Jönsson. Härvid torde en »gryta» i jorden ha bildats. När jordägarens make den 1 september 1952 körde över sprängningsplatsen med traktor och skördetröska brast jorden under traktorn, varvid han kastades av och skadades. Traktorn blev delvis förstörd.

Fru Lundgren-Jönsson har framhållit, att traktorn var på reparation under 14 dagar och att hon icke lyckades låna någon annan traktor under nämnda tid. Härigenom uppstod ett avbrott i skördarbetet i början av september månad, då åtskillig gröda eljest skulle kunnat bärgas. Från mitten av september och under större delen av hösten 1952 var vädret dåligt, varigenom skördarbetet i hög grad försvårades. Fru Lundgren-Jönsson begärde ersättning för samtliga skador och förluster i anledning av olyckshändelsen med 30 000 kronor.

Geologiska undersökningen har hos landsfiskalen i Svedala distrikt anhöllit om utredning i syfte att utröna om jordägaren vidtagit alla åtgärder för att fullfölja skördarbetet och begränsa skadorna. Av den verkställda utredningen framgår bl. a. följande. Ägorna omfattar sammanlagt 51 hektar odlad jord, varav 10 hektar vårvete, 15 hektar havre, 5 hektar blandsäd, 5 hektar lin, 3 hektar vitsenap samt 13 hektar klöver, betor och träda. Före den 1 september 1952 hade 3 hektar av havren skördats; vikten uppgick till 13 947 kg och havren såldes för 5 927 kronor. Den återstående havrearealen hade enligt jordägaren hunnit skördas, om ej olyckan inträffat. Enbart på havren beräknade fru Lundgren-Jönsson att hon förlorat 24 766 kronor. Veteskörden hade icke påbörjats den 1 september; kvaliteten på skörden blev dålig och förlusten på grund av tidsförskjutningen uppskattades till ca 10 000 kronor. Vidare beräknade fru Lundgren-Jönsson en förlust av ca 10 000 kronor på grund av att lin och senap icke kunnat skördas men medgav samtidigt, att en del av denna skörd möjligen kunde ha blivit förstörd oberoende av olyckshändelsen. Även en del blandsäd hade förstörts. Av utredningen framgår vidare, att fru Lundgren-Jönsson förgäves sökt låna maskiner på flera håll för att fullfölja skörden. Driften på gården var helt maskinell. Hästar fanns men dessa kunde enligt fru Lundgren-Jönsson ej tagas i anspråk, enär terrängen var kuperad och maskinerna för tunga.

Enligt ingivna räkningar uppgick kostnaderna för reparationen av traktorn till 1 482 kronor 20 öre. Geologiska undersökningen anser sannolikt, att skadorna å traktorn uppstod vid olyckshändelsen.

På föranstaltande av geologiska undersökningen värderade två opartiska synemän den 8 januari 1953 skördeskadorna på fastigheten till följande belopp:

	Kronor
1,75 hektars skörd av blandsäd (korn och havre) i skylar förstörd . .	2 331
5 hektar omejat och förstört oljelin	5 600
4,25 hektar omejad och förstörd havre	7 480
0,75 hektars skörd av havre i skylar förstörd	1 320
2,50 hektar vitsenap förstörd	2 800
	19 531
Avgår beräknade kostnader för tröskning å 11,75 hektar	940
	18 591

Fru Lundgren-Jönsson har förklarat sig godtaga ersättning med 18 591 kronor för skördeskadorna. Härjämte önskar hon ersättning för traktorreparationerna samt förbehåller sig rätt att återkomma, om hennes make skulle få bestående men i anledning av olycksfallet.

Geologiska undersökningen anför, att verket icke disponerar medel för skadeersättningar av denna art, samt hemställer, att medel måtte anvisas till gottgörelse för skördeskadorna med 18 591 kronor samt för traktorreparationer med 1 482 kronor 20 öre eller tillhopa 20 073 kronor 20 öre.

Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, som tagit del av handlingarna i ärendet, har vitsordat, att väderleken efter olyckans inträffande blivit exceptionellt ogynnsam. Utskottet finner den begärda skadeersättningen motiverad och rimlig.

Departementschefen. Sveriges geologiska undersökning utförde under år 1951 såsom ett led i undersökningens verksamhet vissa borringar på ägorna till en gård i Svedala, tillhörig fru R. Lundgren-Jönsson. Under skördearbete på gården den 1 september 1952 brast jorden under en traktor, varvid traktorföraren — jordägarens make — ådrog sig vissa skador och delar av traktorn förstördes. Olyckan synes ha förorsakats av geologiska undersökningens arbete på platsen föregående år. Ersättning torde därför böra utgå av statsmedel för de skador, som uppkommit i anledning av olyckshändelsen.

Fru Lundgren-Jönsson har yrkat ersättning dels för kostnaden för reparation av traktorn — enligt ingivna räkningar sammanlagt 1 482 kronor 20 öre — dels för skördeskadorna med 18 591 kronor. Till stöd för sistnämnda yrkande har fru Lundgren-Jönsson anført, att traktorn först 14 dagar efter olyckshändelsen åter kunde tagas i bruk. Försök att under denna tid låna en traktor misslyckades. Kort därefter försämrades vädret och omöjliggjorde i stor utsträckning sådant skördearbete, som eljest hade medhunnits i början av september, om traktorn då kunnat användas. Fru Lundgren-Jönsson har också förbehållit sig rätt till ersättning om hennes make skulle få bestående men i anledning av olyckshändelsen.

På grund av den ogynnsamma väderleken under hösten 1952 försämrades skörderesultatet på många håll i landet. Det är givetvis vanskligt att bedöma i vilken omfattning grödan skulle ha skadats på ifrågavarande gård, om

traktorn icke gått sönder och skördarbetet därigenom försenats. Med hänsyn till vad som anförts av förvaltningsutskottet i länets hushållningssällskap vill jag emellertid icke motsätta mig, att ersättning av statsmedel beviljas för skördeskador med det av jordägaren slutligt yrkade beloppet, 18 591 kronor, vilket framkommit vid en opartisk värdering. Ersättning bör jämväl utgå för reparation av traktorn med yrkat belopp 1 482 kronor 20 öre. Om det framdeles skulle visa sig, att olyckan åsamkat traktorföraren bestående men, bör frågan om gottgörelse härför då tagas upp till prövning.

Geologiska undersökningen disponerar icke medel för att utbetala nyss angivna ersättningsbelopp. Å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår bör därför anvisas ett avrundat belopp av $(18\,591 + 1\,482:20 =)$ 20 100 kronor. Beloppet torde böra uppföras under ett obetecknat anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Ersättning för viss skada vid djupborrning i Skåne* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 20 100 kronor.

D. Sjöfart och handel.

[2] 4 a. **Lotsverket: Ytterligare medel till säkerhetsanstalter för sjöfarten.** Lotsstyrelsen hemställde år 1950, att ett nytt tjänstefartyg skulle anskaffas till mellersta lotsdistriktet för en total kostnad av 2 100 000 kronor. I anledning härav medgav Kungl. Maj:t, att av det för budgetåret 1951/52 anvisade reservationsanslaget till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten ett belopp av 1 000 000 kronor fick disponeras såsom delkostnad för ifrågavarande ändamål.

Sedermera anmälde lotsstyrelsen, att anskaffningskostnaden med ledning av lämnade anbud kunde beräknas uppgå till minst 2 800 000 kronor. Kungl. Maj:t förklarade den 18 maj 1951 hinder icke möta för lotsstyrelsen att träffa avtal om byggande av fartyget trots den av styrelsen angivna kostnadsfördyringen. Samtidigt underströk Kungl. Maj:t vikten av att alla möjligheter att begränsa kostnadsstegringar tillvaratogs. För innevarande budgetår har i enlighet med lotsstyrelsens förslag under förut nämnda anslag — som uppförts med sammanlagt 2 707 000 kronor — beräknats ett belopp av 1 800 000 kronor för fartyget. Till lotsstyrelsens förfogande har sålunda ställts tillhoppa $(1\,000\,000 + 1\,800\,000 =)$ 2 800 000 kronor.

Lotsstyrelsen (skr. 18/2 1953) har nu hemställt om anslagsförstärkning med 700 000 kronor och till stöd för sin hemställan anfört i huvudsak följande. Det av lotsstyrelsen antagna anbudet om byggande av det nya tjänstefartyget innefattar ett grundpris baserat på kostnadsläget under första kvartalet 1951. Härvid förutsattes att grundpriset skulle vara rörligt med avseende å materialkostnader och arbetslöner enligt en s. k. glidande skala.

Den slutliga kostnaden beräknas nu komma att med 700 000 kronor överstiga det anvisade beloppet å 2 800 000 kronor. Kostnadsstegringen, som alltså uppgår till 25 procent, finner styrelsen förhållandevis måttlig. Enligt inhämtade uppgifter har medelpriset för fartygsbeställningar vid svenska varv höjts från första kvartalet 1951 till fjärde kvartalet 1952 med ca 35 procent. Fartyget torde bli färdigt för leverans våren 1953. Lotsstyrelsen hemställer, att å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas ett belopp av 700 000 kronor.

Departementschefen. Kostnaderna för att bygga ett nytt tjänstefartyg för mellersta lotsdistriktet beräknades av lotsstyrelsen hösten 1950 till 2 100 000 kronor. Sedan anbud infordrats framhöll styrelsen våren 1951, att kostnaderna torde uppgå till minst 2 800 000 kronor. Riksdagen har icke anfört erinran mot att sistnämnda belopp disponeras för anskaffning av ett dylikt fartyg. Beloppet har ställts till lotsstyrelsens förfogande för ifrågavarande ändamål. Lotsstyrelsen har nu anmält, att fartyget avses skola levereras före utgången av löpande budgetår samt att kostnaderna väntas stiga till 3 500 000 kronor.

Med hänsyn till de prisstegringar, som inträffat sedan tiden för anbuds-givningen våren 1951, torde den nu anmälda fördyringen bära godtagas. Då möjlighet icke föreligger att under innevarande budgetår begränsa anslags-tilldelningen till övriga ändamål, som tillgodoses med medel från förevarande anslag, bör merkostnaden — 700 000 kronor — täckas genom medels-anvisning å tilläggsstat för budgetåret 1952/53.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lotsverket: Ytterligare medel till säkerhetsanstalter för sjöfarten* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Gunnel Sjölin.

Bilaga 10.

Egentliga statsutgifter.

Elfte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, anmäler under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

[1] Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter. 1951 års riksdag anvisade 70 000 kronor för anordnade av ny operationsavdelning vid Solhems sjukhus i Borås.

I skrivelse den 6 februari 1953 har *medicinalstyrelsen* med överlämnande av en av direktionen för nämnda sjukhus gjord framställning hemställt om anvisande av 13 320 kronor till täckande av uppkomna merkostnader för byggnadsföretaget samt i anslutning därtill anfört i huvudsak följande.

Kostnaden för byggnadsföretaget, som numera avslutats, har uppgått till 83 320 kronor. Kostnadsökningen synes ha uppkommit dels till följd av vissa oförutsedda arbetsbehov, dels ock på grund av inträffade löne- och prisstegringar. Merkostnaden är av sådan art, att densamma icke kunnat förutses vid den tidpunkt, då byggnadsföretaget kostnadsberäknades. Med hänsyn härtill och då byggnadsstyrelsen förklarar sig icke ha något att erinra mot den redovisade merkostnaden hemställer *medicinalstyrelsen* att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår måtte anvisas 13 320 kronor till täckande av den uppkomna kostnadsökningen.

Medicinalstyrelsen har överlämnat yttrande från *byggnadsstyrelsen*, som icke har något att erinra mot den beräknade merkostnaden.

Departementschefen.

Jag tillstyrker, att Solhems sjukhus tillerkännes statsbidrag för täckande av uppkomna merkostnader för ifrågavarande byggnadsföretag. Kostnaderna torde böra bestridas från förevarande anslag. Med hänsyn till å anslaget befintlig reservation erfordras emellertid icke särskild medelsanvisning av riksdagen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

a) att Solhems sjukhus må för bestridande av uppkomna merkostnader för anordnande av ny operationsavdelning komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 13 320 kronor;

b) att ifrågakommande kostnader må bestridas från det för budgetåret 1952/53 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.

C. Alkoholistvård m. m.

[2] 3 a. Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Provisoriskt iordningställande av verkstadsbyggnad m. m. I skrivelse den 20 februari 1953 har *styrelsen för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes* gjort framställning om anvisande av medel för provisoriskt iordningställande av en verkstadsbyggnad m. m. Styrelsen har därvid anfört i huvudsak följande.

Den 7 och 8 februari 1953 härjades den s. k. verkstadsbyggnaden å Svartsjö av eld. Därvid förstördes fullständigt byggnadens övervåning, vilken inrymde samlingssal, maskinrum för biograf, bibliotek samt expeditioner för pastorn och arbetsterapeuten. Skador anställdes även i byggnadens båda övriga våningar, av vilka mellanvåningen inrymde lokaler för skråreri, skomakeri och arbetsterapeutisk verksamhet, medan bottenvåningen uteslutande disponerades för verkstadsrörelse (snickeri, måleri m. m.). Inventarier och arbetsmaterial till ett värde av cirka 65 000 kronor gingo vid branden till större delen förlorade. Byggnadskroppen, vilken är av tegel och uppfördes omkring år 1890, har vid besiktning befunnits mycket svårt skadad. Ett återställande av byggnaden i dess ursprungliga skick skulle därför bli synnerligen kostnadskrävande.

Enligt redan uppdragna huvudlinjer för den allmänna byggnadsplan för anstalten, som f. n. är under utarbetande, skall verkstadsbyggnaden ersättas med nybyggnader för samlingssal och verkstäder. I avvaktan på att dessa byggnadsplaner kunna realiseras, är det emellertid av utomordentlig vikt, att den verksamhet, som bedrivits i den bruna byggnaden, kan fortlöpande upprätthållas. Byggnaden bör därför utan tidsutdräkt provisoriskt sättas i stånd. Med hänsyn till byggnadens tillstånd efter branden kunna dock endast lokalerna för verkstadsdriften iståndsättas. Övervåningen måste däremot helt slopas.

Kostnaderna för byggnadens provisoriska iordningställande i angiven omfattning beräknas till cirka 26 000 kronor, varav 5 000 kronor för skyddstak (s. k. takmatta), 17 000 kronor för elektriska installationer och ledningsmaterial samt 4 000 kronor för reparationer av golv, fönster, dörrar m. m. För verkstadsdriftens upprätthållande erfordras härjämte 5 000 kronor för ersättning av förstörda maskiner samt 7 000 kronor för nyanskaffning av arbetsmateriel och verktyg.

För pastorns och arbetsterapeutens expeditioner torde rum kunna ordnas i slottsbyggnadens bottenvåning. Kostnaderna för iordningställande och inredning av rummen beräknas icke understiga 5 000 kronor.

Fritids- och studieverksamheten, för vilken den brunna samlingssalen disponerades, förutsattes tills vidare kunna upprätthållas i mindre omfattning i dagrum o. d. För ändamålet erfordras emellertid ersättning för vissa i samlingssalen förvarade och genom branden förstörda inventarier, såsom skioplikonapparat, piano, orgel samt bibliotek m. m. Det erforderliga beloppet torde tills vidare kunna begränsas till 10 000 kronor. Slutligen bör 2 000 kronor beräknas för ersättning till de vid brandtillfället tjänstgörande brandkårerne samt 500 kronor för uppbrunnen litteratur, som utlånats av annat bibliotek.

Den sammanlagda kostnaden uppskattas sålunda till (26 000 + 5 000 + 7 000 + 5 000 + 10 000 + 2 000 + 500) 55 500 kronor. Då de föreslagna arbetena och anordningarna icke tåla uppskov, torde medlen böra anvisas redan för innevarande budgetår.

Departementschefen. Den brunna verkstadsbyggnaden inrymde lokaler för arbetsterapi och fritidssysselsättning. Då det är av synnerligen stor betydelse ur vårdsynpunkt, att internerna kan hållas sysselsatta, under dagarna med arbete och under fritiden med olika slag av förströelse- och studieverksamhet, anser jag det nödvändigt, att omedelbara åtgärder vidtages för att åtminstone hjälpligt kunna hålla denna verksamhet igång vid anstalten. Med hänsyn till de omfattande skadorna på verkstadsbyggnaden och då denna vid det pågående generalplanarbetet ändock avsetts framdeles skola ersättas av nybyggnader, bör byggnaden endast iordningställas så, att den provisoriskt kan användas. Enligt vad jag erfarit har anstaltsledningen redan påbörjat arbetet härmed. Planeringen och kostnadsberäkningen av byggnadsåtgärderna har utförts i samråd med teknisk expertis hos byggnadsstyrelsen. Mot de till 26 000 kronor uppskattade kostnaderna har jag intet att erinra.

Kostnaderna för ersättningsanskaffning av maskiner, arbetsmateriel och verktyg har beräknats på grundval av införskaffade anbud. Beloppen, tillhoppa 12 000 kronor, torde med hänsyn härtill böra godtagas. Vidare biträder jag förslaget, att i slottsbyggnaden inredes expeditionslokaler åt pastorn och arbetsterapeuten för en kostnad av 5 000 kronor.

För att upprätthålla fritids- och studieverksamheten synes viss inventarieanskaffning nödvändig. Jag finner mig dock böra förorda, att kostnaden härför tillsvidare begränsas till 5 000 kronor. Särskilda medel torde icke behöva anvisas till ersättning för litteratur, som utlånats av annat bibliotek.

Den ersättning, som anstalten må bli skyldig utgiva till de vid brandtillfället tjänstgörande brandkårerne, torde i första hand böra bestridas från

anstaltens omkostnadsanslag. Jag beräknar därför icke i detta sammanhang några medel för ändamålet.

Det sammanlagda anslagsbehovet uppskattar jag således till (26 000 + 12 000 + 5 000 + 5 000) 48 000 kronor, vilket belopp torde böra anvisas å tilläggsstat för löpande budgetår.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Provisoriskt iordningställande av verkstadsbyggnad m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 48 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Örtenberg.

Bilaga 11.

Utgifter för statens kapitalfonder.

Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 och anför därvid följande.

Under den gångna delen av riksdagssessionen har i olika sammanhang äskats anslag till investeringar å tilläggsstat II till löpande riksstat. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtages av riksdagen.

Jag torde nu i korthet få redogöra för de olika fall, i vilka omedelbar avskrivning är påkallad beträffande investeringarna å tilläggsstaten.

Statens allmänna fastighetsfond. Investeringsanslagen till byggnadsarbeten vid egendomen Hildero å 31 200 kronor, till merkostnader för vissa byggnadsarbeten å 3 000 000 kronor, till om- och nybyggnadsarbeten vid dövvstumskolorna å 32 000 kronor, till byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök å 340 000 kronor, till uppförande av byggnader för institutet för konserveringsforskning å 980 000 kronor samt till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. å 2 989 000 kronor torde i enlighet med gällande regler böra avskrivas med 50 procent. Anslaget till uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra å 200 000 kronor avser medel till förvaltningsbyggnad och skall alltså avskrivas med 25 procent. I

fråga om lotsverkets byggnader utgör grundavskrivningen 50 procent, dock avskrivnes hamn- och fyranläggningar omedelbart i sin helhet. För investeringsanslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten å 135 000 kronor har avskrivningsmedlen i enlighet härmed upptagits till 72 500 kronor.

Försvarets fonder. För investeringar i försvarets fastighetsfond beräknas avskrivningsbehovet schablonmässigt till 50 procent av den totala investeringen i var och en av fastighetsfondens delfonder med undantag för befästningars delfond, för vilken total avskrivning tillämpas. Kostnader för markförvärv avskrivnes icke.

Under arméns, marinens, flygvapnets och befästningars delfonder har äskats anslag om tillhoppa 3 835 000, 1 290 000, 1 250 000 resp. 23 312 000 kronor. Härav avses för markförvärv 335 000 kronor under arméns delfond och 280 000 kronor under marinens delfond. Under arméns delfond har vidare upptagits ett anslag till ordnande av Stockholms luftvärnsregementes förläggning å 3 000 000 kronor. Tidigare har de för sistnämnda ändamål erforderliga avskrivningsmedlen kunnat bestridas medelst anlitande av de s. k. Ladugårdsgärdesmedlen. Ifrågavarande medel är numera disponerade. Med beaktande härav bör avskrivningsanslagen under delfonderna beräknas till 1 750 000, 505 000, 625 000 resp. 23 312 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd. Anslaget till lån till anordnande av allmänna samlingslokaler å 3 000 000 kronor torde enligt hittills tillämpade regler böra avskrivnas med 65 procent. Avskrivningsanslaget upptages alltså med 1 950 000 kronor.

Diverse kapitalfonder. Investeringsanslaget under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond till anordnande av lagringsutrymme för mörka oljor å 2 000 000 kronor torde böra avskrivnas med 65 procent (jfr prop. nr 1/1953, bil. 19, s. 5). Avskrivningsanslaget upptages alltså med 1 300 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i härefter angivna fonder å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond.

Justitiedepartementet:

Byggnadsarbeten vid egendomen Hildero 15 600

Utrikesdepartementet:

Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra 50 000

Kommunikationsdepartementet:

Merkostnader för vissa byggnadsarbeten 1 500 000

Ecklesiastikdepartementet:	
<i>Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna ...</i>	16 000
Jordbruksdepartementet:	
<i>Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök</i>	170 000
Handelsdepartementet:	
<i>Säkerhetsanstalter för sjöfarten</i>	72 500
<i>Uppförande av byggnader för institutet för konserveringsforskning</i>	490 000
Inrikesdepartementet:	
<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.</i>	1 494 500

Försvarets fonder.

Försvarsdepartementet:	
<i>Försvarets fastighetsfond:</i>	
<i>Arméns delfond</i>	1 750 000
<i>Marinens delfond</i>	505 000
<i>Flygvapnets delfond</i>	625 000
<i>Befästningars delfond</i>	23 312 000

Fonden för låneunderstöd.

Socialdepartementet:	
<i>Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler ..</i>	1 950 000

Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond.

Handelsdepartementet:	
<i>Anordnande av lagringsutrymme för mörka oljor ..</i>	1 300 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
W. Hammargren.

Bilaga 12.

Kapitalinvesteringar.

Utrikesdepartementet.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementets handläggning hörande ärende angående kapitalinvestering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

3 a. Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra. Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i propositionen 1947:265 anvisade riksdagen (skr. 1947:396) för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 650 000 kronor till uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra. Redan innan byggnadsarbetena under våren 1948 påbörjades, visade det sig, att kostnaden för fastighetens uppförande på grund av förändringar i läget på byggnads- och arbetsmarknaden i Australien komme att icke obetydligt överskrida det beräknade beloppet. Riksdagen anvisade därför med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (prop. 1948:303) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1948/49 för samma ändamål ett investeringsanslag av 250 000 kronor (skr. 1948:463). Till grund för beräkningarna för detta anslag låg de i Australien i juni 1948 gällande byggnadskostnaderna. Prisutvecklingen i Australien fortgick emellertid sedan sommaren 1948 i ständigt fördyrande riktning, varför riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (prop. 1950:62) å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1949/50 anvisade ytterligare ett investeringsanslag av 170 000 kronor (skr. 1950:132). Därvid grundades beräkningarna på kalkyler, uppgjorda i november 1949. På grund av omständigheter, som icke varit möjliga att förutse, nämligen stegrade

lönekostnader m. m., visade sig icke heller dessa kalkyler hållbara. Riksdagen anvisade därför med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i propositionen 1951: 2 å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 ännu ett investeringsanslag av 160 000 kronor (skr. 1951: 32). Hittills har sålunda sammanlagt ett belopp av 1 230 000 kronor anvisats för nu ifrågavarande ändamål.

Byggnadsstyrelsen har meddelat, att på grund av fortsatt oförutsedd prisstegring och höjning av lönenivån i Australien ett belopp av 200 000 kronor erfordras för att byggnadsföretaget skall kunna fullföljas. Jag anser mig böra tillstyrka, att framställning göres till riksdagen om anvisande av detta belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kronor.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

L. Kjellberg.

Bilaga 13.

Kapitalinvesteringar.

Kommunikationsdepartementet.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter under kommunikationsdepartementet hörande ärende angående kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

11. Merkostnader för vissa byggnadsarbeten. Till täckande av merkostnader, som på grund av den allmänna byggnadskostnadsstegringen uppstått å vissa i särskild förteckning upptagna byggnadsföretag under fastighetsfonden, vilka hänför sig till kommunikations-, ecklesiastik-, jordbruks-, handels- och inrikesdepartementen, har hittills av ett anmält totalt medelsbehov om ca 33 milj. kr. anvisats sammanlagt 17,0 milj. kr., varav för innevarande budgetår 8,0 milj. kr. I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för samma ändamål för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 5,0 milj. kr. (bil. 27, pt 40).

I skrivelse den 9 mars 1953 har *byggnadsstyrelsen* hemställt, att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett investeringsanslag av 3,0 milj. kr. till Merkostnader för vissa byggnadsarbeten. Styrelsen anför därom i huvudsak följande.

När styrelsen avlät sin framställning den 29 september 1952 rörande täckning av merkostnader för vissa byggnadsarbeten under budgetåret 1953/54, förelåg icke uppgifterna för medelsförbrukningen å anslaget under första kvartalet av innevarande budgetår, men ett överslag gav vid handen, att

förbrukningen kunde komma att uppgå till ca 2 milj. kr. Med ledning härav förutsåg styrelsen, att de för innevarande budgetår tillgängliga medlen skulle vara tillräckliga. När resultatet för första kvartalet förelåg visade sig också medelsförbrukningen ha uppgått till ca 2,2 milj. kr., vilket sålunda tämligen väl överensstämde med de överslagsvis beräknade utgifterna. Under andra kvartalet detta budgetår har emellertid förbrukningen från merkostnadsanslaget avsevärt stigit och, såvitt styrelsen nu kan överblicka, kommer det anvisade anslaget å 8 milj. kr. att vara förbrukat inom kort tid. Detta förhållande beror väsentligen därpå, att en viss förskjutning till en tidigare tidpunkt än beräknat skett av en del arbeten samt på att vissa av de pågående arbetena dragit större merkostnader än vad som för dem upptagits i anslagsberäkningen. Styrelsen förutsätter, att merkostnader av det senare slaget framdeles skall kunna kompenseras av utgiftsminskningar på andra byggnadsföretag, som ingår i beräkningarna av det förutnämnda medelsbehovet av sammanlagt 33 milj. kr.

Departementschefen. Såsom framgår av byggnadsstyrelsens skrivelse beräknas nu medelsförbrukningen på merkostnadsanslaget under innevarande budgetår bli ca 3 milj. kr. större än som förutsågs, när styrelsen under hösten 1952 framlade sina äskanden för budgetåret 1953/54. Det ökade medelsbehovet beror väsentligen på att styrelsens byggnadsarbeten till följd av konjunkturläget färdigställes snabbare än beräknat. Enär betalningen av den del av utgifterna för dessa arbeten, som skall utgå av merkostnadsanslaget, icke kan uppskjutas till den 1 juli 1953, då ett nytt anslag för här ifrågakvarande ändamål torde föreligga, måste ett tilläggsanslag anvisas. Jag tillstyrker fördenskull, att det nämnda beloppet anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Merkostnader för vissa byggnadsarbeten* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

W. Hammargren.

Bilaga 14.

Kapitalinvesteringar.

Finansdepartementet.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler härefter under finansdepartementets handläggning hörande ärende angående kapitalinvestering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

VIII. Fonden för förlag till statsverket.

2 a. Internationella rådets för samarbete på tullområdet rörelsefond. För att ställa likvida medel till förfogande för sekretariatet hos internationella rådet för samarbete på tullområdet för det fall att medlemsländernas årliga bidrag icke inflyter i början av året eller regelbundet, har rådet såsom skett även i vissa andra internationella organisationer beslutat upprätta en rörelsefond. Denna skall motsvara hälften av en normal årsbudget för rådet eller 6 000 000 belgiska francs; ianspråktaga medel skall återbetalas till fonden så snart löpande inkomster influerit. Medlemsstaternas tillskott till fonden förblir dessas egendom, men å fondmedlen erhållen ränta skall tillföras samarbetsrådet. Tillskotten beräknas efter samma grunder som tillskotten till den löpande budgeten. Sveriges bidragskvot har bestämts till 4,12 %, varför Sveriges bidrag till rörelsefonden skulle komma att uppgå till 247 200 belgiska francs motsvarande i runt tal 26 000 svenska kronor. Samarbetsrådets generalsekreterare har i en den 17 februari 1953 dagtecknad skrivelse hemställt att nämnda belopp snarast måtte erläggas. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

att till *Internationella rådets för samarbete på tullområden rörelsefond* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 26 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

W. Hammargren.

Kapitalinvesteringar.

Jordbruksdepartementet.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

T. f. chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Nordenstam, anmäler härefter under jordbruksdepartementet hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 samt anför därvid följande.

I. Statens affärsverksfonder.

E. Domänverket.

[1] 3. **Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen.** Enligt hemställan i propositionen nr 45/1951 anvisades å kapitalbudgeten för budgetåret 1951/52 ett investeringsanslag av 412 200 kronor till Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen. Av nämnda belopp avsågs 80 324 kronor till kostnaderna för vissa täckdikningsarbeten vid försöksgården. Kungl. Maj:t uppdrog den 8 juni 1951 åt lantbruksnämnden i Västerbottens län att i samråd med domänstyrelsen och Röbbäcksdalsutredningen tills vidare handha förvaltningen av försöksgårdens markområde samt vidtaga de övriga åtgärder, som angivits i förenämnda proposition.

Lantbruksnämnden i Västerbottens län (skr. 5/2 1953) hemställer, såvitt nu är i fråga, att till bestridande av de ökade kostnader, som uppstått vid nämnda täckdikning, måtte anvisas ett ytterligare belopp av 28 000 kronor. Till stöd för denna framställning anför lantbruksnämnden i huvudsak följande.

Vid upprättandet av den preliminära täckdikningsplan, som låg till grund för beräkning av dikningskostnaderna, ansågs det erforderligt med nytäckdikning av 73 ha av försöksgårdens mark. Återstoden, 24 ha, utgjordes av områden, som tidigare täckdikats. Vid närmare undersökningar i samband

med den definitiva täckdikningsplanens upprättande och dikningsarbetenas utförande visade det sig emellertid nödvändigt att genomföra en fullständig omdikning av en avsevärd del av den mark, som tidigare dränerats, bl. a. beroende på att undermåligt rörmaterial där kommit till användning. Inom återstoden av den tidigare täckdikade marken kunde emellertid en restaurering av dräneringen utföras. Detta medförde sålunda en viss omdisponering av de planerade täckdikningsarbetena. Arbetet med omdikningen av den tidigare täckdikade arealen kunde nämligen ej anstå på grund av dennas belägenhet utan måste utföras i samband med dikningen av de angränsande områdena. Av denna anledning kvarstår en motsvarande areal tidigare ej täckdikad mark odränerad.

På grund av de kraftiga prisstegringar på material och arbetskraft som ägt rum sedan år 1950, då kostnadsberäkningen utfördes, har det ej varit möjligt att under år 1952 utföra ifrågakarande arbete utan att överskrida det anslagna beloppet, 80 324 kronor. Kostnaderna har sålunda med stöd av redan verkställda utbetalningar och obetalda räkningar beräknats till 108 324 kronor och överstiger alltså anslagsbeloppet med 28 000 kronor, innebärande en kostnadsfördyring med cirka 35 procent.

Lantbruksnämnden har vid sin framställning fogat yttrande av *professor i agronomisk hydroteknik vid lantbrukshögskolan G. Hallgren*. I yttrandet anför Hallgren, bland annat, att den kostnadsfördyring, som uppstått vid ifrågakarande täckdikning, får betraktas som fullt normal med hänsyn till inträffade prisstegringar å material och arbetskraft.

Föredraganden. Kostnadsberäkningarna för de täckdikningsarbeten, varom i ärendet är fråga, utfördes år 1950. Sedermera har, såsom lantbruksnämnden anført, vissa prisstegringar ägt rum beträffande såväl material som arbetskraft. Ytterligare medel synes därför böra ställas till förfogande för att bestrida de sålunda uppkomna merkostnaderna. Då jag icke har något att erinra mot lantbruksnämndens förslag, tillstyrker jag, att för ändamålet skall anvisas ett investeringsanslag av 28 000 kronor. Anslaget torde böra uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 28 000 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

[2] 27. *Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*. Å kapitalbudgeten för budgetåret 1952/53 har under denna rubrik uppförts ett investeringsanslag av 84 300 kronor.

Byggnadsstyrelsen (skr. 8/12 1952) hemställer — efter samråd med styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök — om anvisande av ett investeringsanslag av 340 000 kronor till bestridande av vissa kostnader för utförande av en avloppsanläggning vid lantbrukshögskolan. Tillika

hemställer byggnadsstyrelsen om godkännande av ett förslag till avtal mellan styrelsen och Uppsala stad angående utförande, underhåll och drift av nämnda anläggning.

I sin framställning erinrar byggnadsstyrelsen till en början om att styrelsen i skrivelse den 27 november 1951 anmält, att avlopps nätet inom högskolans område efter de senaste årens utbyggnader, som även omfattat vattenverket, blivit otillräckligt och jämväl i övrigt i vissa avseenden mindre tillfredsställande, vilket föranlett hälsovårdsnämnden i Uppsala att förbjuda avledande av spillvatten i öppet dike från institutionen för systematisk botanik. Byggnadsstyrelsen förklarade sig därför böra biträda de önskemål om ett samgående beträffande avloppsfrågan, som under hand framförts från Uppsala stad, samt anmälde, att utredning i ärendet skulle bedrivas så, att förslag till åtgärder för avhjälpande av bristfälligheterna beträffande avlopps nätet kunde framläggas för 1953 års riksdag.

Styrelsen anför vidare, att nämnda utredning ävensom vissa förhandlingar mellan styrelsen och Uppsala stad numera slutförts. Utredningen har givit vid handen, att den befintliga pumpstationen för avloppsvattnet från Ultunaområdet med tillhörande tryckledning till Uppsala stads reningsverk redan vid nuvarande utbyggnad är överbelastad. För att avhjälpa bristfälligheterna i fråga om avlopps nätet samt möjliggöra avlopp för planerad utbyggnad inom lantbrukshögskolans område har två olika lösningar av avloppsfrågan närmare undersökts, nämligen *dels* anordnande av ny pumpstation jämte tryckledning till Ulleråkers sjukhus, avsedd enbart för Ultunaområdets behov, *dels* ett samgående med Uppsala stad för att ordna avloppet för såväl Ultunaområdet som vissa andra bebyggelseområden.

Kostnaderna för anordnande av tillräckligt avlopp för enbart Ultunaområdet har av byggnadsstyrelsen beräknats till sammanlagt 415 000 kronor, därav 110 000 kronor för vissa avloppsledningar, 40 000 kronor för pumpstationsbyggnad, 60 000 kronor för två pumpverk, 25 000 kronor för anslutningsledning, 5 000 kronor för omkoppling och omläggning av ledningar samt 175 000 kronor för tryckledning från pumpstationen.

Byggnadsstyrelsen upplyser vidare, att vid förhandlingar med Uppsala stad framkommit, att staden ämnar anlägga en huvudavloppsledning från bebyggelseområdena Valsätra och Malma. Denna ledning skall leda avloppet till närheten av Fyrisån strax söder om Ultunaområdet och där mottaga en annan huvudavloppsledning från de söder om Ultuna belägna Sunnersta- och Granebergsområdena. Avloppsvattnet från dessa huvudavlopp skall genom en tryckledning norrut längs Fyrisån pumpas upp till stadens reningsverk. Med hänsyn härtill har vid fortsatta förhandlingar med staden utarbetats förslag om en för Ultunaområdet och staden gemensam avloppsanläggning. Kostnaderna för denna beräknas till sammanlagt 782 000 kronor, varav 513 000 kronor skulle falla på staden och 269 000 kronor på statsverket. Kostnadsberäkningarna och den föreslagna fördelningen av kostnaderna framgår av följande sammanställning.

	Hela kostnaden	Statsverkets andel		Uppsala stads andel	
	kronor	kronor	%	kronor	%
Ledning från Valsätra	115 000	57 500	50	57 500	50
Pumphus, byggnad	100 000	25 000	25	75 000	75
, pumphusmaskineri och elektrisk instrumentering	105 000	35 000	33 ¹ / ₃	70 000	66 ² / ₃
Transformator	25 000	6 200	25	18 800	75
Bräddavloppsledning	27 000	10 800	40	16 200	60
Tryckledning från pumphuset till dykarledning	215 000	107 500	50	107 500	50
Dykarledning	60 000	—	—	60 000	100
Tryckledning från dykarledning till reningsverk	135 000	27 000	20	108 000	80
Summa kronor	782 000	269 000		513 000	

Byggnadsstyrelsen påpekar, att till det belopp av 269 000 kronor, som enligt nyssnämnda förslag skall stanna på statsverket, måste läggas kostnaderna för anslutningsledningarna från Ultunaområdet. Dessa kostnader beräknar styrelsen i nuvarande prisläge till sammanlagt 70 000 kronor. Därest Ultunaområdets avloppsfrågor löses genom ett samgående med Uppsala stad, kommer således statsverkets kostnader att utgöra tillhoppa 339 000 kronor. I förhållande till det tidigare framlagda förslaget om en avloppsanläggning enbart för Ultunaområdet innebär nu förevarande förslag alltså en besparing av cirka 75 000 kronor. Härtill bör enligt styrelsens mening läggas den besparing i de årliga kostnaderna, som uppkommer vid gemensam drift. Styrelsen framhåller vidare, att om detta förslag genomföres, Ultunaområdet kommer att erhålla huvudavloppsledning och pumpstation av sådan kapacitet, att avloppsvattnet kan avledas från all inom överskådlig framtid planerad bebyggelse inom området. Med hänsyn till de fördelar, som ett samgående med staden sålunda skulle medföra, förordar styrelsen, att förslaget skall komma till utförande. Då avlopp från institutionsbyggnaden för systematisk botanik, som för närvarande är under uppförande, icke kan ordnas förrän berörda avloppsfråga blivit löst, anser styrelsen nödvändigt, att den förordade anläggningen snarast påbörjas.

Av förut nämnda förslag till avtal mellan byggnadsstyrelsen och Uppsala stad inhämtas, bland annat, följande.

Ifrågavarande avloppsanläggning skall vara Uppsala stads egendom.

Kostnaderna för anläggningarnas underhåll och drift skall helt bestridas av staten, till dess staden ansluter avloppsledning till någon del av anläggningarna. Därefter skall kostnaderna fördelas lika mellan parterna intill den tidpunkt, då spillvattenmängden icke kan bortföras utan att bräddavloppet träder i funktion eller minst två aggregat är inkopplade. Från denna tidpunkt till dess staden anlägger och till pumpstationen inkopplar en ytterligare tryckledning från stationen skall kostnaderna fördelas med 2/3 på staden och 1/3 på staten. När denna tryckledning inkopplats, skall parterna inleda förhandlingar angående ändrad fördelning av kostnaderna, därvid

den vid pumpstationen framrinnande spillvattenmängden och dess uppdelning på parterna skall utgöra grundval för kostnadsfördelningen.

Tillsynen över och driften av anläggningarna skall tills vidare, intill dess annorlunda överenskommes, utövas av staten, varvid kostnaderna skall fördelas mellan parterna på sätt förut föreskrivits i fråga om fördelningen av drifts- och underhållskostnaderna.

Staten såsom ägare av fastigheten Ultuna tillförsäkrar staden såsom ägare av fastigheten Uppsala Kungsäng 1⁴ i Danmarks socken, därå stadens reningsverk är beläget, rätt att utan annan kostnad för staden än i det följande sägs *dels* över fastigheten Ultuna framdraga och nedlägga ledningar i huvudsak på sätt närmare framgår av en vid avtalet fogad bilaga, *dels* för all framtid ha ledningarna kvarliggande i fastigheten, *dels ock* erhålla tillträde till fastigheten för erforderliga besiktningar och reparationer av ledningarna.

Staden förbinder sig att såväl nu som framdeles efter avslutandet av sådana arbeten, som avser ledningar vilka icke redovisats i en i avtalet intagen uppställning, återställa fastigheten i samma skick som före arbetenas påbörjande. Därvid skall iakttagas, att sammanblandning av lerjord och matjord undvikas. För den skada å marken, som reparationsarbeten å ledningarna kan medföra, förbehålles staten rätt att begära särskild ersättning.

Avtalet må icke ensidigt uppsägas av någondera parten. Träffar parterna överenskommelse om att avtalet skall upphöra och ersättes detsamma icke av något nytt avtal rörande samarbete mellan parterna i vad avser vattenavloppsfrågorna, skall — utan hänsyn till att anläggningen är stadens egendom — staten av det dåvarande värdet å de delar av anläggningen, som utnyttjas gemensamt av parterna, i princip gottskrivas ett belopp, som svarar mot vad staten investerat i de ifrågakomna delarna.

Twister på grund av avtalet och alla därav härflytande rättsförhållanden skall avgöras av skiljemän enligt gällande lag.

Föredraganden. Av utredningen i ärendet framgår, att avlopps nätet vid Ultuna numera icke har tillräcklig kapacitet för att kunna tillgodose behovet av avlopp för de vid lantbrukshögskolan och lantbruksförsöken uppförda anläggningarna. Den befintliga pumpstationen för avloppsvatten från Ultunaområdet med tillhörande tryckledning till Uppsala stads reningsverk är sålunda överbelastad redan vid områdets nuvarande utbyggnad. Med hänsyn härtill och då områdets avloppsfråga aktualiserats i samband med det pågående uppförandet av institutionsbyggnaden för systematisk botanik, finner jag önskvärt, att denna fråga snarast bringas till lösning.

I syfte att avhjälpa avlopps nätets brister samt möjliggöra avlopp även vid en framtida utbyggnad av Ultunaområdet har byggnadsstyrelsen närmare undersökt två olika lösningar av angivna problem. Enligt den ena lösningen skall en ny pumpstation jämte tryckledning anordnas enbart för Ultunaområdet behov. Kostnaderna härför har av styrelsen beräknats till 415 000 kronor. Den andra lösningen innebär, att statsverket tillsammans med staden skall svara för utförande samt underhåll och drift av en för Ultunaområdet och vissa andra bebyggelseområden gemensam avloppsanläggning. Enligt ett vid underhandlingar mellan byggnadsstyrelsen och staden utformat förslag skall kostnaderna för utförande av sistnämnda anläggning fördelas mellan statsverket och staden på så sätt, att statsverket åtager sig att svara för ett belopp av 269 000 kronor. Då till detta belopp kommer den till

70 000 kronor beräknade kostnaden för vissa anslutningsledningar till en planerad huvudledning, skulle statsverkets sammanlagda utgifter för anordnande av nu ifrågavarande avloppsnät uppgå till sammanlagt i runt tal 340 000 kronor.

I likhet med byggnadsstyrelsen anser jag övervägande skäl tala för att Ultunaområdets avloppsfråga skall lösas i enlighet med det sist angivna alternativet. Denna lösning torde nämligen — såsom styrelsen anfört — komma att tillförsäkra området ett avloppsnät med sådan kapacitet, att det kan mottaga avloppsvatten från all inom överskådlig framtid planerad bebyggelse. Därjämte synes den innebära en icke obetydlig besparing i fråga om anläggningens utförande ävensom vissa fördelar vid dennas framtida drift. Ur angivna synpunkter tillstyrker jag, att den sålunda förordade anläggningen skall komma till stånd.

Mot de av byggnadsstyrelsen framlagda kostnadsberäkningarna har jag icke något att invända. Jag förordar därför, att ett investeringsanslag av 340 000 kronor skall ställas till förfogande för ändamålet. Då ifrågavarande anläggning bör komma till utförande inom en nära framtid, torde detta anslag böra uppföras å tilläggsstat för innevarande budgetår. Därest riksdagen icke har något att erinra, torde det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut i fråga om godkännande av det i ärendet föreliggande avtalsförslaget.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 340 000 kronor.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Malte Olsson.

*Bihang.***F ö r t e c k n i n g**

över av Kungl. Maj:ts hos riksdagen år 1953 äskade anslag å tillläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 utöver de i propositionen nr 2 upptagna anslagen.

D r i f t b u d g e t e n .**A. Egentliga statsutgifter.**

Kronor

II. Justitiedepartementet.

F: 10 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag* 175 000

III. Utrikesdepartementet.

C: 14 a Ytterligare medel till tillfälliga representationskostnader, *reservationsanslag* 5 000

IV. Försvarsdepartementet.

Krigsmaterielverket:

B: 9 a Engångsanskaffning av vissa maskiner m. m., *reservationsanslag* 3 000 000

B: 9 b Anskaffning av förrådsutrustning, *reservationsanslag* 200 000

Flygförvaltningen:

B: 21 a Anskaffning av inventarier m. m., *reservationsanslag* 150 000

Armén:

C: 32 a Ytterligare medel till anskaffning av tygmateriel m. m., *reservationsanslag* 8 000 000

Marinen:

Bidrag och understöd:

C: 73 Bidrag till sjövärnsskåren, *reservationsanslag* 20 000

Flygvapnet:

Expenser m. m.:

C: 88 Övriga expenser m. m., *reservationsanslag* 20 000

Övningar m. m.:

C: 93 a Ytterligare medel till övningar m. m., *reservationsanslag* 150 000

Centrala värnpliktsbyrån:

D: 35 Adresseringsmaskiner m. m., *reservationsanslag* 25 000

E: 8 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag* 50 000

11 615 000

V. Socialdepartementet.

Kronor

	Fattigvård och barnavård m. m.:	
B: 41	Ersättning till inackorderingshem för driftförluster, <i>reservationsanslag</i>	11 000
C: 8	Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m., <i>reservationsanslag</i>	5 000 000
C: 13	Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000
G: 11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	87 000
		8 098 000

VI. Kommunikationsdepartementet.

	Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:	
B: 18	Vissa vägbyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	20 000 000
	Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare:	
B: 23	Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	3 000 000
B: 31	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> ..	360 000
B: 33	Byggande av fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>	300 000
B: 35	Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	252 000
B: 36 a	Ombyggnad av bromaskineriet vid Falsterbokanalen m. m., <i>reservationsanslag</i>	400 000
B: 37	Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp, <i>reservationsanslag</i>	6 000 000
		30 312 000

VII. Finansdepartementet.

	Statistiska centralbyrån:	
B: 13 a	Utrustning och inredning av nya lokaler m. m., <i>reservationsanslag</i>	196 000
	Folkbokföringen:	
B: 20 a	Maskinanskaffning, <i>reservationsanslag</i>	290 000
D: 5 a	Avlösning av avgälder från de till skatte försålda s. k. halländska kyrkohemmanen, <i>reservationsanslag</i>	2 000
E: 7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	50 000
		538 000

VIII. Ecklesiastikdepartementet.

B: 28	Bidrag till nordiska museet	23 500
J: 12	Understöd åt handelsgymnasier	84 000
		107 500

Kronor

IX. Jordbruksdepartementet.

Skogsvård m. m.:		
J: 27	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i>	185 500
J: 29	Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m., <i>reservationsanslag</i>	100 000
		285 500

X. Handelsdepartementet.

Sveriges geologiska undersökning:		
C: 4	Malmletning, <i>reservationsanslag</i>	76 000
C: 7 a	Ersättning för viss skada vid djupborrning i Skåne Lotsverket:	20 100
D: 4 a	Ytterligare medel till säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>	700 000
		796 100

XI. Inrikesdepartementet.

Universitetssjukhus:		
B: 65 a	Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i kirurgi och neurologi vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus, <i>förslagsanslag</i>	17 000
Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:		
C: 3 a	Provisoriskt iordningställande av verkstadsbyggnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	48 000
F: 14 a	Ytterligare medel till kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m., <i>reservationsanslag</i>	400 000
G: 8	Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar, <i>reservationsanslag</i>	500 000
		965 000

Säger för egentliga statsutgifter **52 897 100**

B. Utgifter för statens kapitalfonder.

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

Kronor

B. Statens allmänna fastighetsfond.

J u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t :		
2 a	Byggnadsarbeten vid egendomen Hildero (III: 2 a), <i>reservationsanslag</i>	15 600
U t r i k e s d e p a r t e m e n t e t :		
3 a	Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra (III: 3 a), <i>reservationsanslag</i>	50 000
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :		
8	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	1 500 000

		Kronor
	Ecklesiastikdepartementet:	
22	Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna (III: 25), <i>reservationsanslag</i>	16 000
	Jordbruksdepartementet:	
24	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lant- bruksförsök (III: 27), <i>reservationsanslag</i>	170 000
	Handelsdepartementet:	
31	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 34), <i>reservationsanslag</i>	72 500
32 a	Uppförande av byggnader för institutet för konserverings- forskning (III: 35 a), <i>reservationsanslag</i>	490 000
	Inrikesdepartementet:	
33	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. (III: 36), <i>reservationsanslag</i>	1 494 500
		3 808 600

C. Försvarets fonder.

	Försvarsdepartementet:	
	Försvarets fastighetsfond:	
1	Arméns delfond (IV: 3, 7, 9), <i>reservationsanslag</i>	1 750 000
2	Marinens delfond (IV: 14, 16, 17, 17 a, 17 b), <i>reserva- tionsanslag</i>	505 000
3	Flygvapnets delfond (IV: 19), <i>reservationsanslag</i>	625 000
4	Befästningars delfond (IV: 25, 28, 28 a, 30, 30 a, 31, 32, 32 a, 34, 36), <i>reservationsanslag</i>	23 312 000
		26 192 000

E. Fonden för låneunderstöd.

	Socialdepartementet:	
3	Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler (VI: 4), <i>reservationsanslag</i>	1 950 000

F. Diverse kapitalfonder.

	Handelsdepartementet:	
3 a	Anordnande av lagringsutrymme för mörka oljor (IX: 12 a), <i>reservationsanslag</i>	1 300 000
	Säger för utgifter för statens kapitalfonder	33 250 600

Summa för driftbudgeten **86 147 700**

Kapitalbudgeten.**Kapitalinvesteringar.**

Kronor

I. Statens affärsverksfonder.

E. Domänverket.

3	Markförvärv m. m. för försöksgård vid Röbbäcksdalen	28 000
---	---	--------

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Utrikesdepartementet:

3 a	Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra	200 000
-----	--	---------

Kommunikationsdepartementet:

11	Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	3 000 000
----	--	-----------

Jordbruksdepartementet:

27	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök	340 000
----	--	---------

Handelsdepartementet:

35 a	Uppförande av byggnader för institutet för konserveringsforskning	980 000
------	---	---------

Inrikesdepartementet:

36	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.	2 989 000
		7 509 000

IV. Försvarets fonder.

A. Försvarets fastighetsfond.

Arméns delfond:

3	Byggnadsåtgärder, erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen	500 000
---	--	---------

Marinens delfond:

16	Modernisering av vissa anläggningar vid marinen	600 000
----	---	---------

Flygvapnets delfond:

19	Vissa flygfältsarbeten m. m.	1 250 000
----	--------------------------------------	-----------

Befästningars delfond:

28 a	Ytterligare medel till vissa ammunitionsförråd	1 800 000
------	--	-----------

30 a	Ytterligare medel till uppställningsplatser för radarstationer	442 000
------	--	---------

31	Vissa fortifikatoriska anordningar för kustartilleribatterier	1 300 000
----	---	-----------

32 a	Ytterligare medel till anordnande av vissa lokaler för luftbevakningen	320 000
------	--	---------

34	Utvidgning av flygverkstad	250 000
----	--------------------------------------	---------

36	Övriga befästningsarbeten	6 700 000
		13 162 000

VI. Fonden för låneunderstöd.

	Socialdepartementet:	
4	Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler	3 000 000
	Jordbruksdepartementet:	
8 a	Stödlån till jordbrukare	30 000 000
		33 000 000

VIII. Fonden för förlag till statsverket.

	Finansdepartementet:	
2 a	Internationella rådets för samarbete på tullområdet rörelsefond	26 000
	Säger för kapitalbudgeten	53 725 000